

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročna dala uročena pri
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Italija proti nemški trgovinski politiki

Na kontingentiranje nemškega uvoza je italijanska vlada odgovorila z devizno zaporo

Berlin, 3. oktobra. g. Kontingentna politika nemške vlade je sedaj izzvala protukrope italijanske vlade. Italijanska vlada je naročila svojim bankam, naj uvoznikom nemškega blaga zaprejo za izplačila potrebne devize. S tem je praktično postal nemogoč izvoz nemškega blaga v Italijo. Italija namereva zahtevati, da se za uvoz nemškega blaga porabijo zaprti računi italijanskih upnikov v Nemčiji. V kolikor ni zaprtih računov, hoče italijanska vlada do deljati samo 25 odst. lamske potrebe deviz. Da se odpravijo ta nesoglasja, je bila sestavljena komisija, ki se bo pogajala v Rimu za modus vivendi. Zahteva se omiljenje italijanskih ukrepov, ki bi veljalo do 1. januarja ter izpolnilo čas do zaključka trgovinskih pogajanj. Nemška kontingentna komisija bo jutri iz Haaga odpotovala naravnost v Rim. Na merodajnem

mostu se korak Italije označuje kot hud napad proti nemški trgovini. Izjavljajo, da je za Nemčijo v njenem sedanjem deviznem in gospodarsko-političnem položaju: nemogoče razpravljati o ureditvi deviznega prometa s tujimi državami s stabilizacijo, ali je Nemčija z dotično državo v več ali manj prijateljskih odnosih. V položaju, v katerem se nahaja Nemčija na tem področju, je mogoča le enotna ureditev namram vsem državam.

Berlin, 3. oktobra. AA. Nezadovoljstvo z avtaristično politiko nemške vlade čim dalje bolj narašča. Trgovci se boje represalij skandinavskih držav, Holandske in Francije; v najnovijem času pa jih je posebno prizadel sklep italijanske vlade, da bo v bodoče omejevala dohodek deviz nemškim izvoznikom v Italijo.

Stavkovni pokret v Nemčiji

Poostreitev prometne stavke v Hamburgu — Nove stavke v Berlinu

Berlin, 3. oktobra. g. Stavke v Berlinu in Hamburgu trajajo po večini dalje, prometna stavka v Hamburgu se je celo še pomnožila. V Hamburgu so poizkušali s pomočjo tehnične moči urediti za prebivalstvo, ki stanuje v večjih razdaljah, zasilen obrat cestne železnice. Stavkujoči, in sicer narodni socialisti, komunisti in socialni demokrati skupno pa so postavili močne straže, ki so ogrožale mostovo tehnično pomoč, tako da se ni upalo iti na delo. Tudi so stavkujoči večkrat napadli razna avtomobilska podjetja. Oblasti so proti stavkujočim brez moči, ker izvajajo svoje napade na različnih točkah in vedno izginjejo, preden pride policija.

Stavka prometnih delavcev v Berlinu je onemogočila ves sektenj promet. Delodajalci bi se odrekli znižanju plač, vendar

pa zahtevajo delavci zvišanje svojih mezd. V Berlinu sta danes izbruhnili dve novi stavki, in sicer v železniški delavnici Stefan ter v tvornici vagonov in lokomotiv Orenstein & Coppel. Veliko razpoloženje za stavko vlada v Berlinu tudi med trgovskimi nameščenci, zlasti pri nameščencih velikih berlinskih trgovin. V ponedeljek se bodo pred sodiščem za mezdne spore vršila pogajanja. Ako se ne bi dosegel sporazum, je treba tudi računati za izbruhom stavke trgovskih nameščencev. Končno se opaža razpoloženje za stavko tudi med šoferji največjih berlinskih podjetij z avtomobilskimi.

Berlin, 3. oktobra. s. Zunanji odbor državnega zbora je sklican za 11. oktobra. Na dnevnem redu je poročilo o lausannskih pogajanjih

Izgredi hitlerjevcev na Dunaju

Napad hitlerjevcev na židovske molitnice — Krvav zaključek revije avstrijskih hakenkreuzlerjev

Dunaj, 3. okt. d. Kongres narodnih socialistov na Dunaju se je končal včeraj z velikimi izgredi. Visek je predstavil napad oboroženih narodnih socialistov na židovske molitnice v Grosse Sperlgasse. V ulici se nahajala kavarna Sperl, ki je od početka židovskih praznikov ustavila obratovanje in katere prostore so uporabili začasno za židovsko molitnico. Narodni socialisti so napadli kavarno v času, ko je bilo tamkaj zbranih pri božji službi okoli 280 židov. Pri napadu sta padla tudi 2 strela. Hitlerjevci so vdrli v prostore, pričeli pretenati žide ter so demoralizirali vse pohištvo. Policija je ob tej priliki aretirala 35 hakenkreuzlerjev. Do krvavih izgredov je došlo tudi v II. okraju pri židovskem templu v Leopoldsgasse in sosednih ulicah. Tudi tu je policija aretirala več izrednikov. Razen tega je došlo po končanem kongresu in shodu narodnih socialistov na Heldenplatzu, kjer je govoril predsednik nemškega državnega zbora Göring in še na več drugih krajih do spopadov med narodnimi socialisti in političnimi nasprotniki. Tako so se spopadli pri Karlovi cerkvi narodni socialisti in komunisti. V Moedlingu je bil v pretepu eden izmed narodnih socialistov hudo ranjen in več ranjenec je bilo tudi pri spopadih v Heitzingu, in Pratu, na Schmeltz, v Rudolphheimu in Ottakringu. Poset hitlerjevskih gostov iz Nemčije je imel za posledico približno 10 hudo ranjenih, okoli 50 lahkotno ranjenih, nad 100 ljudi pa je bilo aretiranih.

Povod za vse te izgrede je bil poset predsednika nemškega državnega zbora in Hitlerjevega adjutanta, bivšega stotnika Göringa, ter voditelja nemških narodnosocialističnih napadalnih oddelkov Röhma. Hakenkreuzlerji so pridrli svoje zborovanje na Heldenplatzu, kjer sta govorila oba Hitlerjeva odposlanca in dunajski vodja narodnih socialistov Frauenfeld. Pristop na Heldenplatz je bil mogoč samo z vstopnicami. Na trgu se je zbralo kakih 8000 hakenkreuzlerjev. Stotnik Röhme je izjavil, da so dunajske napadalne fete še polnovredne članice velikih nemških napadalnih oddelkov. Ob tej priliki jim je izročil tudi 14 praporov, ki so jih poudarjal, da napadalne fete ne bodo prej mirovale, dokler si ne bodo priborile oblasti v državi. Stotnik Göring se je živahno zavzemal za priključitev Avstrije k Nemčiji, srdito napadal Papenovo baronsko vladno ter poudarjal, da se mora tudi Avstrija znebiti židov. Kritiziral je tudi avstrijsko vladno in trdil, da so Dollfus, Papen in Brüning zaradi emocij koristili prodajo svobode svojega naroda. Končno je poudarjal, da je ekrajni čas, da prevzame Hitler krmilo oblasti.

Zatem se je Göring odpeljal z avtomobilom v hotel Imperial, mimo katerega so defilirale fete hakenkreuzlerjev, ki so koralni napol nazi preko Ringa, ker so jim bile uniforme prepovedane. Posebno navdušenje so izžvali Hitlerjevi poslanci, med njimi zlasti Frauenfeld, ki je imel na glavi ozromno belo obvezo zaradi rane dobljene pri zadnjem pretepu v dunajskem občinskem svetu.

Atentat na italijanski konzulat v Curihu

Curih, 3. oktobra. g. Sredi skupine mladih ljudi izvršila bombni atentat na tukajšnji italijanski konzulat. Vdrl so v zgradbo konzulata in vrgli v eno izmed bomb, ki je eksplodirala ter uničila velik del urada. Kakor poročajo, važnejši dokumenti niso bili uničeni, pač pa so izgubili njih potni listi in slični dokumenti, ki so bili zbrani v konzulatu pisarni. Materijalna škoda je velika. Napadalcu so pobegnili in jih doslej še niso prišli.

Povratak bolgarskih emigrantov v domovino

Beograd, 3. oktobra. p. Iz Sofije poročajo, da je imel na poti v Zenevo predsednik bolgarske vlade Mušanov na beograjskem kolodvoru razgovor z bivšima ministroma v vladi pokojnega Stamboljskega, Nedelkom Atanasovom in Hristom Stojanovom, ki sta mu sporočila svoj sklep, da se vrnejo v Bolgarijo bodisi brez amnestije. Mušanov jima je svetloval, naj ostaneta še nadalje v Jugoslaviji ter počakata na amnestijo, bivša ministra pa se s tem nista strinjala ter sta izjavila, da se bosta vrnila ljub vsemu v Bolgarijo ter tamkaj počakala na amnestijo, čeprav v zaporu. Po informacijah iz okolice Atanasova in Stojanov nameravata odgovoriti v Bolgarijo dne 15. t. m. V Dragomanu jim bodo bolgarski zemljedolci pridrili slovesen sprejem, takoj nato pa bosta aretirana ter odvedena v starozagorske zapore. Vlada ju bo zaprla, da ne bi prišli v stik z bolgarskim prebivalstvom, ker je za 23. t. m. napovedan kongres zemljedolke stranke v Sofiji.

Ostavka guvernerja irske države

London, 3. oktobra. AA. Kralj je sprejel ostavko Mac Neilla, guvernerja svobodne irske države. Kakor zatirajo listi, ga je sprejel v advijenci na željo eksekutive svobodne irske države, ki je zahtevala guvernerjevo ostavko po Dulantvju, vrhovnemu komisariju za svobodno irsko državo v Londonu. Mac Neill je postal generalni guverner 1. 1928. Pozneje je prišel v spore z irsko vlado, posebno po povratku De Valera na oblast. Spor se je še poostil na evharističnem kongresu, ker ga vlada ni povabila k sprejemu papeževga odposlanca.

Italijanski kralji v Eritreji

Rim, 3. oktobra. g. Italijanski kralj se je odpravil na potovanje po italijanski koloniji Eritreji. Z lahtno »Savoia« se je pripeljal v Massaua, odkoder je odpotoval v spremstvu italijanskega ministra za kolonije generala De Bona v Asmaru, glavno mesto kolonije, ki je že 50 let v italijanski oblasti. To je prvo kraljevo potovanje v italijanske kolonije. Italijanski tisk posveča njegovemu potovanju po Eritreji veliko pozornost in piše, da priča o veliki kolonialni težnji italijanskega naroda, ki ni le izraz hotenja poudariti ali posameznih skupin, ki bi hotele obogatiti na račun kolonialnih posestev, marveč dokaz kolektivnih težnj vseh italijanskega naroda. Kolonije drugih držav so docela ločene od njihovih nacionalnih organizmov. Italijanska Italija namreč smatra, da je kolonialna ekspanzija ideološki fenomen in zato za italijanski narod neobhodno potrebna.

POPOLNO SOGLASJE MALE ANTANTE

Država Irak — novi član Društva narodov — Ponesrečene spletke proti Poljski in češkoslovaški — Sestanek ministrov Male antante

Zeneva, 3. oktobra. V. (Izvirno poročilo »Jutru«). Z dogodki današnjega dne je bila zaključena prva važnejša polovica letošnjega zasedanja Društva narodov. Na sporedu zasedanja so sicer še razne zadeve, ki pa so več ali manj nepolitičnega značaja in ne vzbujajo večje pozornosti. V kolikor ne gre za vprašanje razorožitve in za francosko - nemško nasprotstvo v tej zadevi, so v glavnem končane tudi ožje konference državnikov in diplomatov, ki predstavljajo najvažnejši del vsakoletnega velikega mednarodnega razgovora v Zenevi. Večina ministrskih predsednikov in zunanjih ministrov, ki so se sešli k zasedanju Društva narodov, bo zato že prihodnje dni zapustila Zenevo. Nekateri se bodo vrnili zopet danes teden, ko se bo vnovič sestalo predsedstvo razorožitvene konference.

Težišče dela in dogodkov v Zenevi je bilo danes zopet v plenarni skupščini Društva narodov, ki je zasedala dopoldne in popoldne. Ker so nekateri zastopniki iz Južne in Srednje Amerike še naknadno izrazili željo, da bi govorili k poročilu o splošnem delovanju Društva narodov, se je ta razprava še obnovila, ni pa vzbudila nikakšnega zanimanja. Pozornost je bila osredotočena na sprejem kraljevine Iraka v Društvo narodov in še bolj na volitve v svet Društva narodov.

Referent za Irak je bil, kakor znano, naš zunanji minister g. dr. Jelič. Svoje referate je sestavil tako precizno in pregledno, da je žel zanje nedeljeno priznanje. Na podlagi njegovega poročila je dopoldne svet Društva narodov še definitivno določil meje med Irakom in Sirijo, nato pa je, tudi po referatu zunanjega ministra dr. Jeliča, plenarna skupščina Društva narodov ugotovila, da je Irak izpolnil vse pogoje za sprejem v Društvo narodov.

Pri javnem pisnem glasovanju je bil Irak soglasno sprejet v Društvo narodov z vsemi oddanimi 52 glasovi, kar je skupščina pozdravila z velikim odobravanjem. Minister dr. Jelič je kot poročevalec komisije v svojem imenu in kot zunanji minister v imenu Jugoslavije toplo čestital Iraku k temu najvažnejšemu priznanju njegove suverenosti. Izrazil je svoje zadovoljenje, da je mogel v tej zadevi poročati baš on, kot zastopnik naroda, ki je vso svojo zgodovino napolnil z boji za osvoboditev in je zato v največji meri znal ceniti svobodo in samostojnost. V imenu Iraka se je zahvalil skupščini za sprejem in posebno ministru dr. Jeliču za njegovo poročilo, irški ministrski predsednik Nuri paša, mlad mož simpatične pojave, ki bi mogel po svoji zunanosti in v svojem nastopu reprezentirati tudi vsako evropsko državo. Sledila je cela vrsta čestitk, ki jo je otvoril angleški zunanji minister sir John Simon in zaključil predsednik skupščine Društva narodov grški delegat Politis. Govorniki so porabili to priliko za novo manifestacijo za ideje Društva narodov in za sodelovanje med narodi, samo japonski in italijanski delegat sta govorila o pravih narodov do samostojnosti in o potrebi medsebojne vzajemnosti. Vsak govor je izzval nove ovacije za Irak, ki ni bil na današnji seji zastopan le po svojih oficijelnih delegatih, marveč tudi po velikem številu svojih uglednih državljanov, ki so prispeili v Evropo, da prisostvujejo svečanemu, za njihovo domovino vsakor pomembnemu in veselemu dogodku.

Volitve v svet DN

Manj svečana, toda tem bolj napeta je bila plenarna seja, v kolikor je bila namenjena izvolitvi treh novih članov v svet Društva narodov, ki predstavlja nekako vlado svetovnega parlamenta. Mandati so potekli Poljski, Jugoslaviji in Peruu, potegovali pa so se zanje zopet Poljska, češkoslovaška in Mehika. Proti zopetni izvolitvi Poljske je bil prvotno precejšen odpor s strani Nemčije in nekaterih drugih držav. Prav tako se je skupina držav upirala izvolitvi češkoslovaške, češ, da se s tako prakso priznava Mali antanti stalno mesto v Društvu narodov. Izvolitvi Mehike so se upirale španske države Južne Amerike, ker gre mehiški mandat na njihov račun. Zakulisna pogajanja so se vršila že ves čas, odkar so se državniki zbrali v Zenevi. Ko pa se je v soboto zvečer francoski ministrski predsednik Herriot odpeljal v Francijo, je bilo to znamenje, da je zadeva ugodno urejena. Kljub temu je za današnje volitve vladalo veliko zanimanje. Prinesle so res precejšnje presečenice, ne toliko s tem, da so bili vsi trije kandidati držav res izvoljeni, marveč zlasti zaradi ogromne večine, s katero so bili izvoljeni. Dejstvo, da je v tajnem glasovanju dobila Poljska iz-

med 52 oddanih glasov 48, češkoslovaška pa 46, je vsekakor dokaz, da so se intrige proti obema slovanskima državam popolnoma ponesrečile, obenem pa tudi dokaz ugleda, ki ga uživata Mala antanta in Poljska v mednarodni politiki. Izid glasovanja je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Po dopoldanski seji plenarne skupščine so se ministri Male antante s člani svojih delegacij zbrali k skupnemu obedu v hotelu Beaurivage. Po kosilu so se vsi trije ministri Male antante dalje časa razgovarjali, tako da so porabili to priliko za novo konferenco Male antante.

Sestanek Male antante

Zeneva, 3. oktobra. g. Danes, med 13. in 15. uro, so imeli konferenco ministri držav Male antante: Jugoslovenski zunanji minister dr. Jelič, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in rumunski trgovinski minister Madgearu. Konferenci je predsedoval minister dr. Jelič. Na sestanku so proučili politična vprašanja mednarodnega pomena, ki so se pojavila v času pč zadnjem sestanku ministrov držav Male antante v Beogradu. Kakor ob vsaki priliki, tako so tudi sedaj ministri Male antante ugotovili, da se povsem strinjajo stališča treh zaveznških držav glede vseh vprašanj mednarodno - političnega značaja. Treba je, da se ta okoliščina posebej poudari sprčo momenta, da so vse mednarodne politične organizacije izgubile velik del svojega vpliva in ugleda. Mednarodni politični krogi naglašajo v ostalem docela upravičeno, da je Mala antanta najbolj solidna mednarodna politična organizacija, in da je obenem najbolj močna zaščitnica miru, reda in teritorialnega statusa v centralni Evropi. Zaradi česar je bila baš ustvarjena. Ta organizacija je realna in močna ter gre preko osebnih momentov in prehodnih političnih nesporazumljenj. V času splošnega nezaupanja in krize doslednosti, je Mala antanta ostala nedotaknjena in neomajna. Že sama ta ugotovitev pobla vsa prejšnja sumničenja proti Mali antanti, ki so jih v ostalem razširili prizadeti krogi. Krogi, ki so iskreni prijatelji DN, poudarjajo ta dvojni pomen Male antante. Mala antanta je danes eno izmed najbolj močnih oporišč DN v centralni Evropi. Poleg nje zavzema enako mesto le še Poljska.

Po zaključitvi konference držav Male antante, je bil objavljen naslednji komunikat:

Seji delegacij Male antante na 13. skupščini DN in sicer: Madgearu, ministru za trgovino za Rumunijo, dr. Beneš, zunanji minister za češkoslovaško in dr. Jelič, zunanji minister za jugoslavijo, so se sestali danes pod vodstvom g. dr. Jeliča v smislu statuta Male antante. Trojica šefov delegacij je premočila splošni politični položaj in proučila važne probleme, ki so sedaj na dnevnem redu. Ministri so bili zadovoljni in so ponovno ugotovili dovršeno identičnost pogledov svojih vlad ter so določili smernice nadaljnjega zadržanja, ki jim bodo sledile vlade vseh treh zaveznških držav pri obravnavanju teh problemov.

Glavne točke Lyttonovega poročila

Zeneva, 3. oktobra. AA. Objavljeno Lyttonovo poročilo obsega po mnenju pristojnih komentatorjev te-le glavne točke:

Rešitev vsega spornega vprašanja naj se opira na splošna pogajanja in naj bo započeta z mednarodnimi pogodbami. Pogodbe morajo varovati tudi interese in pravice Japonske. Hkratu naj Japonska prizna Kitajsko suverenost v Mandžuriji. Pokrajina naj dobi široko avtonomijo in mora Kitajsko dopustiti primerno mednarodno kooperacijo v Mandžuriji vse do tle, da bo tamkaj vladala močna uprava.

Odmevi v Parizu, Londonu in Ameriki

Pariz, 3. oktobra. AA. Lyttonovo poročilo so imeli že sredi v Parizu in Londonu v daljših izvečkih in obrih. Vsi pariški in londonski listi ga objavljajo s komentarji. Časopisi se je v svojih komentarjih zelo previdno in noče zavzeti strogega stališča ne za Kitajsko ne za Japonsko. Listi poudarjajo, da je glavna vrtilna Lyttonovega poročila v tem, da omogoča in opozarja na možnost direktne intervencije sveta Društva narodov v tem, kakor v vseh podobnih sporih med državami. Priznavajo poročilu nepristranost in vestnost in hvalljo vsmo, s katero je lord Lytton s svojimi sodelavci napravil posel, ki mu za je naložilo DN Lord Lytton je s člani svoje komisije znal hladno ocenjevati dejstva in pokazal premišljenost pri sklenih.

Londonski »Manchester Guardian« piše, da je Lyttonovo poročilo dokument zmernosti in razsodnosti. Naloga DN je sedaj da iz poročila izvleče konsekvence. Skleni DN bodo našli popolno oboro v Zedinjenih državah. Če bi pa velika mednarodna institucija v Zenevi pokazala, da tega problema ne more rešiti, potem ostane oborož-

tev proti vsem edina možnost državne politike. Take posledice tega spora pa je treba pobijati za vsako ceno, ker bi lahko povzročile nedogledne nevarnosti za Evropo in Vzhod.

Po mnenju »Timesa« bo treba sedaj po Lyttonovem poročilu položaj proučiti popolnoma mirno, vlade pa si bodo morale izgovoriti nekaj časa za mirno presojo položaja.

Petit Parisien pa obžaluje, da so načela, ki jih Lyttonovo poročilo navaja v zadnjih dveh poglavjih, že zastarela in da so jih dogodki na Doljnem vzhodu prehiteli.

Washington, 3. oktobra. AA. V uradnih krogih so dobili ugoden vtis o Lyttonovem poročilu, v katerem vidijo skladnost s Hooverovo politiko in s politiko zunanjega ministra Stimsona, ki je proti priznanju vsake teritorialne pridobitve, izvirajoče iz akcije napadalnega značaja. Ker Stimsona danes ni v Washingtonu, bo obsežno poročilo šele proučil, in najbrž že jutri izrekel svojo sodbo o njem.

V diplomatskih krogih odobravajo način, kako je poročilo sestavljeno, in predlog za ureditev kitajsko-japonskega spora z direktnimi pogajanj.

Zeneva, 3. oktobra. AA. Člani društva narodov so Lyttonovo poročilo zaenkrat sprejeli s skrajno rezervo. Očitno čakaajo, kakšno stališče bodo zavzele njihove vlade. V Japonskih krogih zaenkrat poročila striktno ne odklanjajo.

Tokijo, 3. oktobra. AA. Poučeni krogi so, da Lyttonovo poročilo ne podaja zadostne in verne slike o položaju Kitajske in o njeni nesposobnosti za ureditev javne uprave v Mandžuriji.

Glasilo zunanjega ministra pa misli, da je Lyttonovo poročilo po priznanju nove mandžurske države s strani Japonske sploh odveč.

Svetovna gospodarska konferenca bo v Londonu

Zeneva, 3. okt. s. Organizacijski odbor sveta Društva narodov je na svoji današnji popoldanski seji končno veljavno določil London kot kraj zasedanja svetovne gospodarske konference. Termin pa še ni bil določen, temveč je bila odločitev o dogovoru dotlej, ko bodo izvršena tehnična in materialna dela.

Kakor poroča »Daily Telegraph«, se sestane pripravljani odbor svetovne gospodarske konference še ta teden v Zenevi. Kakor se čuje, Washington ne bo nasprotoval, da bi na konferenci prišla na dnevni red vprašanja carinske politike.

»New York Times« piše, da je Norman Davis, ki ga je vlada uradno poslala v Zenevo, da se udeleži preliminarne razgovorov za svetovno gospodarsko konferenco, dobil tudi striktno navodilo, da mora vztrajati na sprejetju Hooverovega predloga o redukciji oboroževanja za tretjino. Amerika je prepričana, da je najboljši izhod iz sedanje zagate v razorožitvi.

O priliki bivanja v Londonu je imel Norman Davis dolg razgovor z Johnom Simonom. Mislijo, da sta sklenila postaviti Hooverov načrt za temelj vsaki novi diskusiji. Zunanje ministrstvo dana mnogo bolj z zaupanjem gleda v sprejetje tega načrta, ker misli, da bi bilo Franciji sprčo nedavnih nemških zahtev lažje pristati na znižanje lastnega oboroževanja kakor pa dovoliti, da Nemčija svoje oboroževanje poveča.

Še ena konferenca

Zeneva, 3. oktobra. g. Angleška delegacija je danes potrdila vest, da pripravlja vlada Velike Britanije konferenco petih velešil, na kateri naj bi zastopniki omenjenih držav sklepali o nemški zahtevi glede enakovrednosti v oboroževanju. Macdonald za enkrat ne more zapustiti Anglije in je zato predlagal, naj bi se konferenca zastopnikov teh držav vršila v Londonu.

Pred sportnim sporazumom med Jugoslavijo in Italijo

Rim, 3. oktobra. s. V kratkem se pričakuje obnova sportnih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ki so bila leta 1926 prekinjeni. V Milanu se je vršila konferenca zastopnikov nogometnega saveza inž. Grazianija, učitelja Manettija in odvotnika Maura ter zastopnikov JNS Todoroviča in dr. Andrejeviča. Razpravljalo se je o dogodkih, ki so se 19. maja 1926 odigrali pri tekmi Juventus : Gradjanski v Zagrebu. Zastopniki obeh savezov so z obžalovanjem ugotovili, da so bili prijateljski odnosi tako dolgo prekinjeni ter so izrazili željo za njihovo obnovo in svoje prepričanje, da se bodo tekme med moštvi obeh držav v bodoče vršile v atmosferi sportnega prijateljstva. Zastopniki obeh savezov so se obenem obvezali storiti vse potrebne ukrepe za obnovo sportnih odnosov.

Sokolska razstava v Beogradu

Beograd, 3. oktobra. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljen popust v smislu določil 2. dela tarife, odst. 6-13 za vse razstavljene predmete, ki jih pošlje sokolske župe na propagandno razstavo v Beogradu, ki jo priredi Savez Sokola kraljevine Jugoslavije v oktobru v Beogradu.

Novi bolgarski poslanik

Beograd, 3. oktobra. p. Dosedanji bolgarski poslanik v Bukarešti Kjusjevanov, ki je bil imenovan za bolgarskega poslanika v Beogradu, bo prevzel svojo novo dolžnost 15. t. m.

MINISTRA MOHORIČ IN PUCELJ O GOSPODARSKEM PROGRAMU VLADE

Smernice za reševanje problema kmečkih dolgov — Optimistična izjava ministra Mohoriča o naši valuti

Pretekla nedelja je zabeležila zopet celo vrsto večjih in manjših političnih shodov v dravski banovini. Narodni poslanci, senatorji in ministri so v stalnih stikih s svojimi volilci ter jih sploh obveščajo o vseh važnejših dogodkih v našem političnem in zlasti tudi v gospodarskem življenju. In sedanjí politični shodi se prijetno razlikujejo od nekdanjih, ker se na njih nikjer ne hujša, nikjer ne seje mržnja in sovraštvo, marveč povsod poziva k slogi in treznemu delu. Tudi na shodih v nedeljo so bila povsod v ospredju gospodarska vprašanja. Zlasti gg. ministra Ivan Mohorič in Ivan Pucelj, ki sta pohlata med svoje volilce, prvi v radovljiškem, drugi v novomeškem srezu, sta odkritostno, stvarno in zupanje v državo in bodočnost vzbujajoče razpravljala o aktualnih problemih sedanjega časa ter o gospodarskem in političnem programu sedanje vlade. Na shodih se je temeljito obravnavalo posebno vprašanje kmečkih dolgov, minister Mohorič pa se je še posebno bavil s položajem naše valute ter razpršil neupravičeni strah in bojazen za naš dinar.

Obširneje poročilo o shodih ministrov Mohoriča in Pucelja je prineslo že ponedeljsko »Jutro« in prinašamo zato danes samo važnejše momente iz govorov obeh gg. ministrov. Poročila o ostalih shodih bomo objavili v prihodnjih številkah.

Minister Mohorič v radovljiškem srezu

V nedeljo je minister za trgovino in industrijo, gg. Ivan Mohorič, zopet potočil svoj srez. Imel je tri zelo lepe uspele in številne občanske shode, in sicer v soboto zvečer v Kranjski gori, v nedeljo dopoldne ob 11, v Lescah pri Bledu, popoldne pa v Bohinjski Bistrici. Na vseh treh shodih so bili zastopani poleg pristašev JRKD tudi številni poslušalci, ki se doslej niso hoteli pridružiti skupni fronti narodne sloge, a sedaj polagoma uvidevajo, da se z zabavljanjem ne da nič doseči, marveč da samo trezno in pametno delo prinaša uspehe. G. ministra so spremljali narodni poslanec notar Karel Gajšek, predsednik sreske organizacije jeseniški župan g. Žabkar, podpredsednik leski župan g. Azman, b. novinski tajnik JRKD g. dr. Zajec in sreski tajnik g. Humar. S posebnim zanimanjem so sledili zborovalci govorom ministra g. Mohoriča, ki se je bavil zlasti s perečimi gospodarskimi vprašanji ter je kot priznan strokovnjak podal zanimive in važne izjave o naših problemih, ki najbolj zanimajo vso javnost, to je o vprašanju kmečkih dolgov in o vprašanju dinarja. Iz njegovih obširnih govorov posnemamo:

Sedanja Narodna skupščina se je sestala v težkih, skrbni polnih časih. V kratkih 11 mesecih po volitvah smo doživeli dogodke, kakršnih prej desetletja ni bilo. Narodno predstavništvo je bilo postavljeno pred težke probleme. Zadržati smo nekaj števil, da more to videti vsakdo. Vsi, ki imate svoje gospodarstvo in živite od dela svojih rok, veste, kako so se razmere v zadnjih dveh letih bistveno spremenile. Dohodki in domačem gospodarstvu, v obliki in trgovini so se vedno bolj krčili. Zaostajali niso dohodki delavcev in nametancev. Vse je šlo nazaj, vse se je zmanjševalo. Računa se, da je naš narodni dohodek, ki je znašal prej okrog 80 milijard, padel za polovico. Zaradi tega je bilo seveda neobhodno potrebno, da se vse gospodarstvo, javno in zasebno, prilagodi novim razmeram. To pa ni mala stvar. Naš državni proračun je znašal 12 milijard. Ta proračun je bilo lahko prenesti takrat, dokler je znašal narodni dohodek 80 milijard. Ni pa bilo mogoče ohraniti proračuna na tej višini, ko so se dohodki davkov, plačevalcev zmanjšali za polovico. To je bil eden najtežavnejših problemov, ki smo ga mogli doseči, s prvim proračunom, rešiti le na polovico. Naš finančni minister, ki ga mnogi zelo kritizirajo, je ponosen na svoj rekord, da je zmanjšal državne izdatke za 40 odstotkov. Toda to je imelo velike in težke posledice. Samo to zmanjšanje državnih izdatkov pa še ni bilo dovoljno, da bi zmanjšalo pezo davčnih bremen. Spominjali se še boste, da sem vam na zborovanju pravil, da je treba spraviti gotove davčine v sklad z zmanjšanimi dohodki davkoplačevalcev. In tudi to je težak problem, čigar posledice so se čutille povsod. Znižali so se prejemki javnih nametancev. Napočili so časi, ko je vsakdo pozvan, da doprinese svojo žrtev, da tako vzdržimo ravnotežje v javnem gospodarstvu.

Počutili pa so se tudi še razni drugi problemi, ki jih je treba nujno rešiti. Pojavil se je tudi predvsem

problem razdolžitve kmeta

Razdolžitve smeta je napačno postavljeno vprašanje, kajti tu ne gre za razdolžitve v dobesednem smislu, marveč za to, da se kmečki dolgov napravi zmožni, da se prilagodi prilikam in dohodkom kmetijstva. Te dni ste lahko čitali v listih, da znašajo kmečki dolgov po statistiki, ki jo je naročil kmetijskega ministrstva sestavila Privilegirana agrarna banka, okrog 6 milijard. To bi pri letnem dohodu našega kmetijstva, ki znaša okrog 20 milijard, ne bila tako velika vsota. Če računamo, da je kake štiri milijone delovnih moči zaposlenih v našem kmetijstvu, potem to ni tako število, ki bi samo po sebi pomenilo velik problem. Toda, če pogledamo to vprašanje z druge strani, vidimo, da je ta problem zelo kompliciran in da je važen ne samo za naše kraje, kjer imamo razvito kreditno organizacijo in združništvo, hranilnice in banke, ki posodujejo pod zmožnejšimi razmerami, marveč da je to še mnogo važnejši problem za juž-

novzhodne kraje. Tam je kmet po stari navadi izročil zasebnikom. Okrog 40 odstotkov vseh kmečkih dolgov izvira od posojil pri zasebnikih, ne pa od denarnih zavodov. Posojuje se običajno po starem načelu »dinar za banko«, kar pomeni, da mora kmet za vsakih 10 Din plačati mesečno 1 Din obresti, to je za 10 Din na leto 12 dinarjev obresti. G. minister je nato pojasnil pomen tako zvanega »zelenjaštva«, pri katerem kupujejo spekulantje že ob setvi po najnižjih cenah. To je bilo oduševstvo, ki ga vlada ni mogla več dalje dopuščati, kajti v vedno večjem številu so se nunožile prisilne prodaje kmečkih posestev in propadanje kmečkega gospodarstva je zavzelo napored tak razmah, da je prišlo nanosled od zakona o zaščiti kmetov. Ta zakon, ki preneha veljati 20. oktobra, je bil samo provizorij, da bi se preprečile prodaje kmečkih posestev. Sedaj pa se mora napraviti nov zakon, ki naj bi uredil to vprašanje. Novi zakon ne bo več dojel odgoditve plačila kmečkih dolgov, ker je to ustvarilo v našem gospodarstvu, v trgovini, obrti in industriji težke, nenormalne prilike, spravilo v nered kreditne odnose. Dosedanji provizorij ni reguliral niti plačevanja obresti niti odplačevanja dolžnih obrov, niti vprašanja obrestne mere, nego je za določen čas odgodil vsa plačila. Sedaj pa je treba najti iz tega primeren izhod. Ta problem je toliko težavnejši, ker dandanes kmečki pridelki nimajo nobene cene. Ponre je kmet prodal glavo živine, pa je s tem lahko plačal obresti in del kapitala. Danes pa tri štiri glave živine več ne zadostujejo niti za pokritje obresti. Zaradi tega bo sedaj Narodna skupščina, ki se sestane prihodnji teden, v smislu kraljevih besed, da je treba posvetiti v prvi vrsti pažnjo kmetijstvu in cenam kmetijskih pridelkov v izpolnjevanju te obljube, danes v adresi na prestolni govor, posvetila vse svoje sile rešitvi tega težavnega problema.

Pri tem pride v poštev predvsem

maksimiranje obrestne mere.

Pa tudi obrestna mera se ne da kar tako diktirati in dekretirati. Kajti pred zakonom mora biti vsak dolžnik enakovereden, treba pa je vrhu tega upoštevati tudi položaj onih, ki so morda vse svoje življenje stideli. Tudi teh se ne sme prikrivati. Enostavno odpisati kmečke dolgove se tudi ne da. Kajti nekdo bi to moral plačati in plačati bi naš tisti, ki je stidil in svoj denar nalezal v denarne zavode. Vlagatelji so že itak preživetji dovolj težkih časov. Izgubili so z vojnimi posojili, prišli so razne druge davjate, ki so jih zadele in ne more se jim sedaj znova odzemanati. Kajti kdo bi potem še stidil! In hvala Bogu, da imamo naš v dravski banovini tako lepo število vlagateljev in varčevalcev, ki so danes opora vsega našega gospodarstva. Na njihov račun se ne more in ne sme reševati problem kmečkih dolgov. Tudi se ta problem ne da rešiti s tiskanjem denarja, ki nima zakonito predpisane podlage, kajti tudi to ne bi bila trajna rešitev problema.

Smernice za reševanje problema kmečkih dolgov so jasno začrtane. Prvo je znižanje obrestne mere in to radikalno znižanje, nadalje s tem, da se organizira cennejši kredit za naše kmetijstvo, čigar cena bo v skladu s sedanjo rentabilnostjo kmečkega gospodarstva. Obrestna mera ne sme biti za hipotekarni kredit večja od 3 do 5 in za osebni kredit od 6 do 8 odstotkov. Vsaka višja obrestna mera pri sedanjih prilikah in sedanjih cenah kmečkih pridelkov, živine itd., ne bi prestavljala trajne od pomoči. Tretja glavna opora za rešitev kmetijskega problema mora biti

v iskanju novih tržišč

in v dvigavanju cen kmetijskih pridelkov. G. minister je nato obširno orisal politiko vlade, ki gre za tem, da si pridobimo nova tržišča za naše proizvode, žito, les, živino, sadje itd., kar samo na ta način, da dvignemo izvoz, bo mogoče dvigniti cene in s tem najbolj pomagati kmetu. Kajti, kadar bo kmet svoje pridelke zopet lahko spravil pošteno v denar, ga ne bo več trli dolgov in s svojimi dohodki bo opajal vse ostale panoge našega narodnega gospodarstva.

Zadnje dni se zopet mnogo govori o dinarju in kjer se pojavim, povsod me vprašujejo,

kaj je z našo valuto.

Smatram za svojo dolžnost, da vam odkrito povem: Z dinarjem je vse v redu! Vse, kakor je treba: podana je po zakonu predpisana zlatna podlaga, ki znaša 35 odstotkov. Noben bankovec se ne tiska, za katera ne bi bila prdana ta podlaga. Vprašal pa bo kdo, kako pa je potem prišlo do tega, da nam hočejo sedaj prodajati lire po 350 do 360 Din in da so druge valute v ceni poskočile. Čeprav je morda nekaj novega, da na političnih zborovanjih razpravljamo o takih zadevah, smatram za svojo dolžnost, da vam stvar pojasnim.

Vsi veste, da posluje v naši državi mnogo tujih družb s tujim kapitalom, kakor razne banke, trgovske in industrijske družbe ter zavarovalnice. Poprej so, še do oktobra lanskega leta, svoj kapital, ki je plaštran v Jugoslavijo, in zaslužek, ki ni majhen, potegnile iz države. Lansko leto, ko se je po vsem svetu pojavilo veliko nezaupanje, ko je prišlo v bogati Nemčiji do velikanskih krahov in se je morala država angažirati pri reševanju bank; ko so se silni dogodki odigrali na Madžarskem, v Avstriji in po vrsti v raznih drugih državah; ko se je vsaka država začela bati za svojo valuto, tudi mi nismo mogli nadaljevati svoje liberalne politike napram tujemskemu družbam. Zato so bila dobroimetja teh družb postavljena pod zaporo, to je, da so smele s tem denarjem razpolagati samo z odobritvijo finančnega ministrstva. Letos se s pogajanimi dosega predvsem Italija, da se je ta zapora uklinala in tako je prišlo samo to, da osebo dntve ogromne vsote okrog 100 milijonov dinarjev. Ko so dntle te družbe zopet svobodno razpolagale s svojim kapita-

lom, so začele prodajati te dinarje preko bank in borz. Ta denar se ni dal izvoziti iz države, marveč se je smel uporabiti samo za plačilo blaga, nakupljenega v Jugoslaviji. Tedaj so smatrali, da je prišel čas, ko nas lahko ocenjujejo ter so na tujih borzah ponujali te dinarje za 20 odstotkov ceneje. Tako je prišlo do tega, da izgleda, kakor da je dinar padel, kar pa v resnici ni in je to za vsakega strokovnjaka popolnoma jasno. Potrebno pa je bilo te spekulacije napraviti konec in zato je naš danes odstopala v Rim posebna delegacija, ki bo sklenila z Italijo klirinško pogodbo, s katero bodo zopet vzpostavljene normalne plačilne razmere ter se bodo enmogočile take transakcije. Zato je bilo povsem nepotrebno, da so celo nekateri naši izvozniki izgubili glavo in postali malodušni. Smatral sem za dolžnost, da vam to pojasnim, da slišite od člana vlade, torej z najbolj avtentične strani, kaj je prav za prav na stvari. Za dinar ni nobene nevarnosti, ni nobenega razloga za vznemirjanje in malodušnost. Od lanskil volitev sem gotovi ljudje neprestano prerokujejo in napovedujejo dogodke. A mogli ste sami videti, da se nič od tega, kar so napovedovali, doslej še ni zgodilo in tako se tudi to ne bo, da bi dinar padel. Oni se s takimi prerokovanji le sami blamirajo.

Minister Pucelj v Toplicah

Velikastna manifestacija za ideje nove vsedržavne stranke je bilo tudi zborovanje v Toplicah na Dolenjskem, kjer so o vseh aktualnih političnih in gospodarskih vprašanjih poročali gg. minister za socialno politiko Ivan Pucelj, poslanec novomeškega sresa g. Anton Klinc, zastopnik banovinskega odbora JRKD iz Ljubljane g. dr. Cepuder in predsednik novomeške sreske organizacije g. dr. Ražek. Zborovanja se je udeležila velika množica domačega prebivalstva, mnogo občinstva pa je prihitelo tudi iz oddaljenih krajev novomeškega sresa. O zborovanju je prišel obširneje poročilo že ponedeljsko »Jutro«, danes podajamo samo še nekaj misli iz govora g. ministra Ivana Pucelja, ki je pri množici poslušalstva žel največ nezadržanega odobravanja:

V starih časih so gospodje, ki so gospodarili svetu, kmeta odpravili od tega, da bi sodočeval v javnem življenju, s preprostim geslom, da se kmetu ne kaže vtičati v politiko. V Toplicah je takrat gospodaril graščak, politiko so takrat opravljali vitezi in baroni. Na svetu je pa že tako — kdor ima sukno pa škjarje v rokah, ta bo rezal, kakor bo njemu po želji. Kaj pa je politika prav za prav? Da povem s preprosto, domačo besedo: politika ni nič drugega kakor smotrno upravljanje vseh skupnih javnih zadev, nič drugega kakor skrb za javni blagor. Dobro je, da na svojem gruntu pridno delate in umno gospodarite — ampak kaj vam pomaga vse to, če vso skrb in vso besedo o skupnih rečeh prepuščate drugim, če ne marate sodelovati in sodočelati, kakšni pa bodo zakoni te vaše in naše države. S samim jidkovanjem se na svetu ne opravi nič. Potrebno je zanimanje za vsa javna vprašanja in tudi sodelovanje.

Mnogo se govori o decentralizaciji, mnogo je bilo vika in krika svoj čas o avtonomiji. Naša vlada

pripravlja dekoncentracijo,

ki bo dala ljudstvu več, kakor bi mu bile dale vse avtonomije in federacije, ki so jih v prejšnjih časih propagirali nekateri slovenski in hrvaški voditelji, ki pa jih potem, kadar so prišli na vlado, nikoli niso bili pripravljeni izvesti.

Važno je vprašanje, kako razdolžiti kmeta. Vlada bo storila vse, kar je v njeni moči, da zaščiti predvsem malega človeka. Varčevalci so sami mali ljudje, brez varčevalcev bi svet propadel in te ljudi je treba predvsem zavarovati. Zakon o vseh teh stvareh mora biti sprejet, prav tako občinski zakon, da si ljudje izvolijo svoja zastopstva. Občinske volitve se bodo vršile postopoma po banovinah,

Jako važen je

zakon o agrarni reformi

Največja krivica je, da je v rokah ene rodbine preveč zemlje. Saj ste že videli, da so okrog velikih graščin samo mali kolarji, in med vojno je bilo tako, da so pri teh revirirali več fižola kakor v graščini. To razmerje je treba odpraviti. Gledati morate, da vaše občine postanejo gospodarski terzemlje in da bodo vsi sinovi lahko gospodarili na nji po svoji pameti. Imamo kralja iz kmečke hiše, tu kmet lahko pride do svoje pravice.

Gospodarska kriza, ki je zajela ves svet, se seveda močno občuti tudi pri nas. Hudo je pri nas, toda drugod je še desetkrat težje. Še bogate in velike države, kakor Anglija in Nemčija, ne vedo ne kod ne kam in povsod si ubijajo glave, kje bi se našel izhod. Pri nas pa še kljub občutni krizi nismo tako na koncu. Res je rja hudo zadelo pšenico, toda na razpolago imamo 100 tisoč vagonov koruze za izvoz — in tega ne bi mogli izjaviti noben angleški ali francoski minister pred svojim občinstvom; tam morajo vsi vse kupovati in za lačne in brezposlene je ministrstvo za socialno politiko lani izdalo 80 milijonov dinarjev.

Do 6. januarja smo imeli veliko strank in med njimi je bil večer prepri. Potem je kralj presegel to stanje in ustanovil smo novo stranko, v katero je povabil vsakdo, ki mu je do stvarnega resnega dela. Če pride kdo k vam in vam bo prigovarjal: kaj se boš vtičal v politiko — takrat povejte: Res je kriza, res je hudo, ampak jaz še vseeno rajši gospodarim sam, kakor da bi gospodaril kdo drug. Stopite vsi na to pot, saj se mora vsak narod sam boriti za svojo oblast. Kadar boste pustili, da vam kdo drug reče krub, bodo prav tenki koščki prišli na vas. Kritizirajte, godrnjajte, če hočete, samo pridite sraven, pomarajte delati. Skrbite za nami, delajte z nami — samo tu je rešitev!

Kongres jugoslovenskih mest

Za skorajšnje uveljavljenje zakona o samoupravi mest
Potreba enotnega gasilskega zakona ter zaščite mest pri elektrifikaciji države

Skopje, 3. oktobra.

V Skoplju se je vršil v nedeljo kongres Zveze mest kraljevine Jugoslavije, katerega se je udeležilo nad 80 delegatov iz raznih krajev države. Pred otvoritvijo kongresa so se člani odbora zbrali pri samostanu Matka pri Skoplju in tam pripravili gradivo za kongres. Proučili so še enkrat Zvezin predlog projekta zakona o mestnih upravicah, s katerim se zahteva široka samouprava mestnih občin ter reforma komunalnih financ. Odbor je na tej seji tudi sklenil, da bo časopis »Savremena opština« ostal organ Zveze mest in da dobi subvencijo od 70.000 Din, glasilo »Naša samouprava« pa subvencijo 10.000 Din. Razpravljalo se je tudi o mnogih socialnih problemih naših mest.

Kongres pa se je vršil v Prostvetnem domu in otvoril ga je podpredsednik beogradske občine g. Bogdanović. Nj. Vel. kralja je zastopal general Radovan Jovanović, predsedništvo vlade podban g. Krasojević, zastopana pa so bila tudi ministrstva notranjih zadev, financ in socialne politike ter razna narodna in kulturna društva. Zborovalci so navdušeno sprejeli udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, potem pa so namesto dosedanjega predsednika dr. Skulja, ki je postal minister za zgradbe, izvolili za predsednika Zveze njegovega naslednika pri vodstvu zagrebske mestne občine dr. Ivo Krbeka.

V svoji zahvali za izvolitev je predsednik dr. Krbek naglasil, da je v prvi vrsti izkazana čast Zagrebu, ki ima veliko tradicijo v našem narodnem življenju in posebej še kot mesto in mestna uprava po geslu: Od močnih mest do močne države. Zagreb je vedno gojil idejo jugoslovenstva in jugoslovenske neodvisne uedinjene države. Potem je prešel predsednik na programatično stran Zveze mest, ki na svetih tleh starodavnega Skoplja, ki manifestira veliko našo preteklost, naglašja naslednje svoje težnje:

Naša država mora dobiti dva občinska zakona, da sledi tako modernemu načelu zakonodajstva na zapadu, ki ima posebne zakone za mestne in za vsake občine. Pri nas je sprejeto moderno načelo posebnih zakonov za dva različna tipa občin, potreba pa zahtevajo, da se istočasno sprejme tudi zakon o banovinskih samoupravah. Vrstni red teh zakonov za Zvezo mest ni važen, važna pa je za njo to, da bi vsi ti trije zakoni tvorili logično celoto.

Po govoru predsednika so bila sprejeta poročila in predlogi, ki jih je pred kongresom obravnaval odbor Zveze. Tudi kongres je posvečal veliko pozornost socialnim nalogam mestnih občin, zlasti pa zdravstvenim ustanovam ter zaščiti otrok, mater in siromakov. Sprejeti so bili tudi važni sklepi. Tako bo ministrstvu socialne politike stavljen predlog za prenovbo nočnega dela v pekarnah. Zveza mest bo nadalje skrbela, da bodo dobile občinske uprave več svobode pri vodstvu gospodarskih podjetij in da bo v kratkem izdelan enotni načrt za zavarovanje mestnih stavb in podjetij in za način, kako naj se razpisujejo razna dela. Posredovalo se bo tudi pri vojnem minir-

Pomožna akcija v srezu Šmarje

Pred kratkim se je vršila v prostorih sreskega načelstva v Šmarju konferenca, ki jo je po dogovoru z narodnim poslancem Vekoslavom Špindlerjem sklical g. sreski načelnik dr. Marž. Konferenca je imela namen in nalogo, da razpravlja in sklepa o pomožni akciji, ki je potrebna v srezu, da se bo preko zime prehranilo prebivalstvo sresa, ki je v svojih severnih delih hudo trpel zaradi suše in deloma zaradi toče, in čigar južnozapadni del je zlasti težko udarila toča, ki je uničila ponekod do 90 odstotkov sadežev. Sresko načelstvo je po svojih organih službeno ugotovilo, da celokupna škoda v srezu presega 6 milijonov dinarjev ter da je za prehrano potrebno nad 40 vagonov koruze.

Konferenca so se udeležili tudi gg. narodni poslanec V. Špindler, načelnik sreskega kmetijskega odbora in član banovinskega sveta Florijan Gajšek, veletrgovec Suppanz iz Pristave, veleposelnik Kumpnik iz Podplate, župana Lesjak (Slivnica) in Nuntič (Sladka gora), sreski kmetijski referent Strašek itd.

Po poročilih in predlogih g. sreskega načelnika, ki je podal sliko uradnih ugotovitev glede škode in potrebe, ter narodnega poslance Špindlerja, ki je poročal o svojih osebnih vtisih v prizadetih krajih, je bilo sklenjeno: 1. da se uvede pomožna akcija za vse prizadete občine: 2. da celokupno pomožno akcijo izvede sreski kmetijski odbor s pomočjo narodnega poslance sreskega načelstva, vlade in drugih činiteljev; 3. da se od posameznih občin dobavijo takojše in podrobni podatki glede potreb na prehrani za ljudstvo in živino; 4. da se po možnosti dobi večja množina semenske pšenice v srez; 5. da se takoj za prve potrebe dobavi večje število vagonov koruze za najnujnejše potrebe.

Glede nadaljnjih ukrepov bodo po potrebi sklicane nove konference.

Zupanji, učiteljsko in vsi drugi, ki se za stvar zanimajo, naj svoje morebitne podatke, predloge, potrebe ter — morebitne pripevke za pomožno akcijo pošljejo na: Sreski kmetijski odbor v Šmarju pri Jelšah.

Kongres ortopedov

Zagreb, 3. oktobra. n. Ob 10. dopoldne je bil odprt kongres jugoslovenskih in češkoslovaških ortopedov. Na kongres je prišlo zelo mnogo češkoslovaških, brzojavne in pisne pozdrave pa so kongresu poslala ortopedska društva iz Nemčije, Francije, Italije, Švedske, Norveške in od drugih. Kongresu je predsedoval nestor jugoslovenskih ortopedov, dr. Božidar Špišić, ki je takoj splošnega predlagal, naj pošlje kongres udanostno brzojavko kralju Aleksandru in predsedniku Masaruku, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. Nato sta govorila zastopnika bana in zagrebske občine, za univerzo v Bratislavi profesor Koch, v imenu univerze v Pragi pa dr. Zahradniček. Zatem je predsednik dr. Špišić govoril o socialno-medicinski važnosti ortopedije.

Ob 13. je bilo skupno kosilo v mestni kleti, ob 15. pa se je kongres nadaljeval. Zvečer je bil sklenjen banket. Kongres bo jutri dopoldne zaključen. Popoldne si bodo češkoslovaški gostje ogledali mesto in njegove ustanove.

strstvu, da bi bil čimprej sprejet enoten zakon o vojaških stanovanjih po mestih. Pr. dne leto se bo vršil kongres Zveze v Novem Sadu. Predsednik skopljanske občine je referiral o ulogi mest pri elektrifikaciji naše države. Po zaključku kongresa so se delegati podali na banket, ki je bil prirejen v hotelu »Bristol« in kateremu je prisostvoval tudi notranji minister dr. Lazić. Danes se je večina delegatov podala na izlet po Južni Srbiji.

Na kongresu je bila sprejeta naslednja resolucija:

Skupščina Zveze jugoslovenskih mest je odobrila v celoti spomenico, ki jo je v zadnji novega zakona o mestih izdelal in kr. vladi predložil poslovni odbor Zveze mest po svoji seji dne 25. junija t. l. v Zagrebu. Skupščina Zveze mest, ki stoji na stališču, da se morejo mesta šele po omogočenju in na najširši samoupravni osnovi zakona o mestih razvijati tako, kakor ne zahteva samo njihovo življenje in interese, nego tudi interese vse države, ker so mesta v državi žarišča vse politike in napredka, naglašja potrebo skorajšnjega uveljavljanja takega zakona, s katerim bi se omogočilo uresničenje nalog mest.

Ker se izvrševanje dolžnosti mestnih občin v omenjeni smeri ne more zamisliti brez sigurne podlage mestnih financ, podurja skupščina Zveze mest nelagodno potrebo uveljavljanja modernega zakona o samoupravnih financah mestnih občin, ki jim bo omogočil, da bodo mogla v polni meri razvijati vse svoje sile in tako delati svojo korist in korist države.

Do uveljavljanja zakona o samoupravnih financah je potrebno, da ostanejo še nadalje v veljavi vsi dosedanja mestni dohodki, zlasti trošarine, najmanj v svoji dosedanj višini, nadalje neomejnost in ognje-gasne doklade ter silnice, in da se s tem v zvezi občinam ne nalagajo nobena nova bremena, zlasti pa, da se za prihodnje leto odgodi izvršitev zakona o javnih bolnicah glede na prispevanje mest za vzdrževanje državnih bolnic, ter končno, da se za nobene nabave občin za sanitarne, prometne, ognje-gasne in ostale javne potrebe ne plačuje davek kakor na luksus.

Zveza mest smatra za potrebno, da se čimprej uveljavi enoten zakon o gasilstvu za vso državo.

Pravilna rešitev vprašanja elektrifikacije države je prvovrstnega pomena tako za državo, kakor za mestne občine. Zveza mest prosi zato, naj se čim prej uveljavi zakon o elektrifikaciji države. Nujnost tega zakona je opravičena tudi s tem, ker žele razni domači, zasebni in tuji kapitali izkoristiti sedanje neurejeno stanje v vprašanju elektrifikacije na škodo mestnih občin in meščanov. Ta kapitali skušajo pridobiti potom elektrifikacije države nove koncesije ali pa podaljšati stare. Vlada se naproša, naj vsako tako izkoristitvanje onemogoči z odklonitvijo takih koncesij in dovoljevanjem direktne pomoči posameznim občinam, ki je zaprosijo.

Rektor dr. Belobrk

Zagreb, 3. okt. n. Davi ob 9. se je rektor zagrebske univerze, dr. Josip Belobrk, odpravil k svečani otvoritvi ortopedskega kongresa v Zagrebu. Ko je vstopil v dvorano, kjer se je imel pričeti kongres, mu je nenadoma postalo slabo in se je onesvestil. Odnosi so ga v eno izmed sosednjih sob medicinske fakultete in profesorji so mu nudili prvo pomoč. Rektor pa je kljub prizadevanju medicinskih strokovnjakov že v nekaj minutah umrl. Ko je predsednik kongresa prof. Špišić otvoril kongres, je obenem zbranim jugoslovenskim in češkoslovaškim ortopedom sporočil vest, da je v isti zgradbi, v kateri se vrši kongres, preminil rektor zagrebske univerze. Dogodek je napravil na vse prisotne silno globok vtis.

Slavnostni zbor praktičnih tehnikov

Celje, 3. oktobra. V nedeljo dopoldne se je vršil v restavraciji »Evropie« v Celju slavnostni občini zbor Organizacije praktičnih elektro- in strojnih tehnikov v Ljubljani ob petletnici združitve organizacij absolventov elektro in strojne delovodske šole. Prišlo je iz raznih krajev dravske banovine okrog 70 članov in mnogo gostov. Predsednik Varšek je toplo pozdravil vse tovariše ter goste: gg. direktorja TSS v Ljubljani Reinsnerja, zastopnika Zveze privatnih nameštencev dr. Kötsta, zastopnika Zveze delovodij Pečana, zastopnika Društva jugoslovenskih obrtnikov v Celju Stojana Holobarja, zastopnika Obrtnega društva v Celju Vinka Kukovca, zastopnika Zbornice za TOI in okrožnega odbora v Celju Draga Žabkarja, načelnika Zdrženja elektrotehničnih občin v dravski banovini Poljšaka in zastopnika tiska. Pismene pozdrave so poslali narodni poslanec direktor g. Krejčič, ravnatelj zdravilišča Rogaske Slatine inž. Dietrich, ravnatelj Kranjskih železnih elektrarn inž. Miklavc, inšpektor parnih kotlov in strojev za dravsko banovino inž. Gulić ter tovariši iz Beograda, Kragujevca, Kraljeva in Kamnika.

Predsednik Varšek in tajnik Mihelič sta podrobno poročala o dcsedanjem delovanju OPEST ter o njenih smotnih nalogah in uspehih. Nato so pozdravili in vzpodbujali zborovalce gg. direktor Reinsner, dr. Kötst, Poljšak, Vinko Kukvec, Draga Žabkar, Stojan Holobar in Pečan. Zavezo organizacije so bile soglasno sprejele v obširnejši resoluciji.

Po zborovanju se je vršilo skupno kosilo in sikanje. Popoldne so priredili udeleženci izlet na Stari grad. Zvečer so se z najboljšimi vtisi in podkrepljeni v svoji stanovski zavesti vrnili na svoje domove.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nevihte in deževje mogoče, temperatura nizka, mestoma vetrovno. Situacija včerajšnja dne: Nad severno Evropo se je včeraj ojašila močna barometrska depresija. Nad južno Evropo je prevladoval slab anticyklon.

Dunajska vremenska napoved za torek: Izpremenljivo, od časa do časa dež, hladno.

Naši kraji in ljudje

Ameriški kongresnik Pittenger naš prijatelj

New York, konec septembra. Znaní odvjetnik William Pittenger, član ameriškega zveznega kongresa in zastopnik severnega dela države Minnesota, je eden izmed odličnih prijateljev našega naroda. Zastopstvo v zveznem kongresu vrši od l. 1928 in ponosno kandidira na republikanski listi pri letošnjih volitvah. Njegovo volilno okrožje (Minnesota s sedežem v Duluhu), šteje 276.000 zrebivalcev, med njimi preko

50.000 Jugoslovenov. V tej pokrajini se nahajajo največji železni rudniki, v katerih je zaposleno mnogo naših rojakov, ki so se našli tudi že pred 30 leti.

G. Pittenger goji stalne stike z našimi društvi, klubi in njihovimi predstavniki. Tako se je v Washingtonu čestokrat krepko zavzel za naše rojake. Ko so med veterani zadnje »bonusne armade« prišli v Washington tudi naši rojaki, se je G. Pittenger osebno zavzel za nje. Kot naš prijatelj je poznal tudi na kr. poslanstvu v Washingtonu. Z veseljem se spominja mojstra Jaka, ki ga je ob bivanju v Washingtonu portretiral; visoko ceni umetnino našega priljubljenega umetnika.

Izgledi za ponovno izvolitev prijatelja našega naroda so zelo povoljni in G. Pittenger se bo tudi v bodoče zavzemal za težnje naših rojakov. *Marijan Pfeifer.*

S kamero ob gornji Krki in v Žužemberku

Tista dva, ki sta držala figo pred vremenom, nista bila razočarana in z njima vred tudi ne okoli dvesto fotomaterijev, ki so pobiteli v nedeljo na klic Gregorčeve fotosele tja doli v romantični Žužemberk.

Ko je brželo šest natrpanih avtobusov v rano jutro po dolenski cesti, se je zdelo, da se je zbralo na jesenskem nebu malo več oblakov, kakor jih je potrebno za dober fotografski posnetek. Toda že na pomembnem Boštanskem gradu so bili izgleli nekoliko boljši in fotomateriji so z užitkom fotografirali sivo zidovje in lepe pokrajinske motive okoli gradu.

Kolona je kaj kmalu odbrzela naprej do ševirov Krke. Preko sto ljudi se je spustilo po strmih pobočjih peš do izvirov, pred vhodom v Krško jamo pa je bila prav originalna namočena »reševalna postaja«, kjer si je lahko vsak krepko privezal dušo in se pogrel.

Med maliciranjem in snemanjem so se bližali fotomateriji Krški vasi, kjer so si ogledali Ravberjev grob, nekako grobnico pod cerkvenim stolpom, kjer sta dve sveči razsvetljevali kup lobanji in kosti. Tudi sama vas nudi krasne motive in veselje je bilo tem več, ker je jesensko sonce prodrlo sive oblake.

Nato so z avtomobili odbrzeli v Zagradec, kjer so si ogledali tamponjo elektrarno ob naravnem jezu. Razsvetljevali 25 vasi. Tu je bila servirana zelo okusna južina. Ljudje so se razkročili s svojimi aparati po divnih bregovih Krke in zbrali jih je šele »šupanje« avtobusov, ki so klicali k odhodu.

V Žužemberku, ki jih je sprejel v polnem soncu in ves v zastavah, so približali v strnjeni impozantni koloni, ki sta se ji pridružila še avtomobili Novomeščanov in Litijčanov. Na trgu, kjer je bil postavljen slavolet, se je zbralo domače prebivalstvo in navdušeno pozdravljalo goste. Prvi je g. školski upravitelj Mervar izrekel priprano dobrodošlico. Zahvalil se mu je vodja izletnikov, naš aginli, neutrudni organizator in iskalec novih poti za popularizacijo in podvig fotostorta, g. Beno Gregorič. Nato je spregovoril Novomeščan g. Viktor Pirnat, ki je s svojimi poetičnim nagovorom prejel lepo dolensko in klicale borce na fronto tujakoprometne propagande za to

pozabljeni zemljo. Zadnji je govoril za Zaslavo g. Jože Zupančič iz Litije.

Ob zvokih godbe so se gostje razšli v treh skupinah na kosilo in izkazalo se je, da ne lažejo tisti, ki pravijo, da iz Žužemberka še nihče ni odšel lačen. Popoldne so se podali fotomateriji pod vodstvom domačinov po Žužemberku. Ogledali so si staroslavni, žal razpadajoči grad, staro cerkev svetega Miklavža z znameniti freskami in slapove ob Krki. Občudovali so Žužemberk s hriba, ki ga krona velika farna cerkev in ki nudi zares edinstven pogled. Popoldne se je vršil v veselju in zadovoljstvu piknik na livadi ob robu gozda. Grozdja, pečeno, pečeno krompirja in kapljice je bilo na pretek! Celo cirkus, ki se slučajno nahaja v Žužemberku, je sodeloval! Ima prav svojevrsten orkester in pozna »gardooficirja« v svojevrstni varianti!

Zvečer je bilo slovo na trgu pristržno in gniljivo! Ali bo Žužemberk kmalu doživel spet tak tujski naval?

V trdem mraku (dan se je že obetno skrajšal) so obiskali fotomateriji Jurčičovo rojstno hišo na Muljavi, vpisali so se v spominsko knjigo in — kar je lepo — marsikak dimarček je padel za starega Jurčičevega brata, ki je bil še pokonci in se ni mogel načuditi navalu v hiši!

Okoli sedmih je prispela kolona pred etiški samostan, ki je — čeprav je bila že noč — na široko odprla svoja vrata.

Ob osmih je bila okusna večerja pri Rojcu v Stični. V najlepšem razpoloženju so zasedli izletniki avtomobile in se vrnili v Ljubljano.

Bil je zares lep dan, vreme je bilo naklonjeno, organizacija izborna, program pa obilen, lep in poučen. Izletniki kakor Dolenci so lahko zadovoljni!

Slovo Slavija Dimnika od Maribora

Maribor, 3. oktobra. Okrog mrtvašnice v mariborski javni bolnici se je zbrala ob 16. velika množica mariborskega in okoliškega prebivalstva ter mladine, da se zadnji poslovi od velikega mladinskega in človekoljuba Slavija Dimnika. Med meščane so se pomešali Pohorjani, ki so dobro poznali pokojnika, vse pa je dušila velika žalost za premalo umrlih dobrotnikom. Med drugimi so bili navzoči poleg razločene družine mestni župan dr. Lipold s soprogom, sreski načelnik Makar, izredno mnogoštevilno učiteljsko ter zastopniki SLD in SPD ter vseh tukajšnjih dobrodelnih društev.

Po cerkvenih obredih se je poslovil od pokojnika v govoru, v katerem je skušal vsaj skromno opisati velike njegove zasluge za družbo in narod, njegov biški tovariš učitelj g. Geršar, ki je naglašal, da bo le težko najti Slavija Dimnika vrednega naslednika. Učitelji in drugi nevi so zapeli pod vodstvom učitelja g. Gibica žalostno »Viered, naka je odšel sprevod s kredo pred pravno poslovanje bolnišnice, kjer so zapeli nagrobno« »Blagor mus. Z mnogimi venci in cvetjem pokrito kredo so položili v avtofurgon potrebne zavoda, ki je odbrzel proti Ljubljani. Najboljše je bilo iskreno slovo mladine, ki ji je pokojnik posvetil vse svoje življenjske moči in ki je pokopala kredo s pohorskim cvetjem, dočim je učitelj g. Malenšek zaklical v slovo: »Slavoj, zbogom, zbogom! Med mnogostevilnimi krasnimi venci je bil najnežnejši oni, ki ga je poklonila deca počitniškega doma na Pohorju in ki je imel napis: »Poslednje cvetje od Pohorskega doma.« Pokop Slavija Dimnika bo jutri v Ljubljani ob 16. pri Sv. Križu.

Jubilej trvdke F. Lukič

Ljubljana, 3. oktobra. Pred 25 leti se je pojavil na Vidmarjevi hiši št. 19. Pred škofijo napis F. Lukič, skromna, a silno čedna izložba takrat modernih oblačil pa je pričala, da vodi damsko in moško konfekcijo strokovnjak s prirojenim okusom, ki zna pri oblačilni industriji izbrati najlepše in tudi najboljše od najlepšega in odovarjačnega vsem modnim zahtevam. Ljubljanka se takoj spozna, da jim je gospa Anka Lukičeva, ki je otvorila trgovino, najboljša svetovalka v vseh modnih zahtevah in to vedno tako, da je vse, kar se dobi pri njej, vedno polno vredno tudi v praktičnem pogledu. Slovesne modne dovršenosti in finega okusa, ki si ga je trdila tako naglo pridobila, ji je ostal zvest in ker so zlasti dame vedno z največjim zaupanjem in veseljem posegale to trdilo, je postal njen prvotni lokal kmalu prefrsen in tako se je trdila leta 1928 preselila v krasno vogalno lokalo Filipovega dvorca v Stritarjevi ulici.

Velike izložbe, v katerih kaže trdila v prekrasnih modelih najmodnejše dame oblike za vse priložnosti in tudi vse garderobo za gospode od najboljših krojnih kompletnih oblek pa do vseh drugih delov in predmetov, povedo vsakomur: Tu se dobi

najboljše od najboljšega. Sloves izborne konfekcije se je že davno uveljavil tudi po vsej deželi. Za poslovanje važno poglavje tvori tudi vzorna postrežba strank, ki vsem, ki so je bili kdaj deležni, ostane v najboljšem spominu. Vse želje se berejo tu kupcu že na oči in z najboljšim se mu postreže brez vsakega pretravanja.

Z izbornom kvaliteto in vsestransko solidnostjo zvezana vzorna postrežba ima tudi velike zasluge pri najboljšem slovesu jubilejne trvdke. Gospa Anka Lukičeva se že četrto stoletja najdoslednejše ravna po geslu: Dobro blago se najbolje priporoča in zadovoljna stranka se vedno vrača! — In tako lahko trditi čestitamo k sedanjemu jubileju v prepričanju, da bo bodo naslednje in tudi še mnoge jubilejne obletnice našle v še večjem razvoju in slovesu.

Vrl mož s severne meje

Gornja Radgona, 4. oktobra. Svoj 60. rojstni dan obhaja in obenem goduje ugledni trgovec in vinogradnik g. Franc Korošec starejši. V mladih letih je v Gornji Radgoni in kmalu prevzel znano Škerlečovo trgovino, ki je danes velika in moderna, k domačiji pa pripada tudi obsežno vinogradno posestvo.

Leta 1911 je g. Korošcu uspelo spraviti tukajšnjo trgovsko zadrugo v slovenske roke ter je bil sam njen prvi načelnik. Septembra 1914 je bil kot žrtve ovaduhov zaradi srbofilstva zaprt v graški ječah. Po prepravi je bil med ustanovitvi in voditvi narodne straže na naši severni meji, dokler niso prispela semkaj pojačanja vojske. Po prepravi je ustanovil kmetijsko podružnico in bil njen dolgoletni načelnik, nadalje je bil več let član trgovske in obrtno-zbornice, načelnik trgovskega gremija za Gornjo Radgono, odbornik okrajnega odbora, vsa leta po vojni je odbornik trške občinske uprave, predsednik upravnega odbora občinske hranilnice in podnačelnik trgovskega združenja. Slavljeno želimo še mnogo zdravih let!

Dve žrtvi mladega zločinca

Maribor, 3. oktobra. Pretekli ponedeljek, 26. septembra, je bil izvršen v vasi Vosku pri Sv. Marjeti ob Pesnici surov zločin, kakršni so postali v zadnjem času na našem podeželju skoro vsakodnevni. Omenjeno popoldne je poklicala posestnica Magdalena Senekovičeva svojo sosedo Franca Čepa, da bi obrezal dva prešiča. Po končanem delu je Čep še nekoliko poseled in se malo pokrepčal. Okrog 18. se je poslovil in odšel proti nekaj minut oddaljenemu domu. Ko je stopil pred domačo hišo, je opazil pri hišnem vogalu svojo ženo Marijo, ki mu je prišla nasproti. V tem hipu je planil izza vogala mladoletni Josip Klemenčič in udaril Čepovo s kolom tako močno po glavi, da ji je počila lobanja in se je nezvestna zgrudila. Čep je priskočil svoji ženi na pomoč ter obupno zaklical: »Moja žena je mrtva!« V tem hipu je pa tudi on dobil hud udarec s kolom po glavi. Klemenčiču je skočil na pomoč tudi njegov starejši brat Ivan, ki je začel z nožem obdelovati na tleh ležečega Čepa.

Po zločinu sta oba fanta zapustila pozorišče, nakar so šele prišli pred hišo Senekovič in spravili zakonca domov. Poklicani zdravnik dr. Kramberger jima je nudil prvo pomoč, rabil je pa štiri ure, da jima je zasil rane. Zena Marija ves teden ni prišla k zavesti in je v soboto 1. oktobra podlegla poškodbam. Čepovo stanje je še vedno resno.

Orožniška patrulja, ki je bila poklicana na lice mesta, je aretirala Josipa Klemenčiča, ki pa je skušal pregovoriti svojega brata Ivana, da bi ta prevzel vso krivdo nase, češ da mu nič ne morejo, ker je še mladoleten. Slednjič je priznal zločin. V Vosku

je odšla v soboto popoldne sodna komisija mariborskega okrožnega sodišča, v kateri so bili preiskovalni sodnik dr. Travner, sodni izvedenec zdravnik dr. Jurečko in zapisnikar Samec.

Požar sredi Jesenic

Jesenice, 3. oktobra. V soboto zvečer okrog pol 21. so pričele tuliti tovarniške in lokomotivske sirene na postaji. Sredi Jesenic so začeli švigati visoko v zrak močni plameni. Goreti je začelo tovarniško poslopje g. Teršana. Pogorela je streha in je ogenj napravil veliko škodo tudi v notranjosti tovarniškega objekta. Do tal so pogorele tudi nekatere šupe in drvarnice v bližini tovarne. Prvi so prihiteli k požaru jeseniški gasilci, takoj za njimi oni iz tovarne in iz Hrušice. Vsi jeseniški vodnjaki so bili v nekaj minutah prazni, hidranti so bili zaradi suše brez vsake vode, tako da so morali napeljati cevi do 500 m oddaljene Save. Le požrtvovalnim gasilec se je zahaliti, da ni ogenj razširjenja zelo velika, saj so hiše na kupu in je v bližini mnogo drvarnic, gospodarska poslopja pa polna sena. Pri gašenju požara odneseno dva gasilca. Podnačelnik jeseniških gasilcev Franc Baloh je padel s strehe in se znatno poškodoval po glavi in životu, tovarniški gasilec Alojzij Gasperlin pa je na nagli vožnji padel z voza in se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnico, bratovske skladišče.

Bogataš – tat

Novi Sad, 30. septembra. Časi se res čudno izpreminjajo. Dandanes že ne smeš zaupati prav nikomur, pa niti človeku, ki ga imajo daleč naokoli za največjega poštenjaka. Danes si mu stiskal roko kot možu, ki zasluži vse tvoje spoštovanje, jutri pa izveš, da so ga zaprli kot — nevarnega tatarja. Tako se je zgodilo prav te dni v Torži pri Vrbsu. Seveda, v naši bogati Bački morajo biti tudi tatovi bogati, odnosno bogatini tatovi in, kar se razume, obenem tudi poštenjaki, ker tu velja morda še bolj kot kje drugje v ljudskih očeh pravilo, da je bogatin poštenjak, narobe pa ne vedno.

V toržanskem velikem mlinu so pred nekaj dnevi, ko so zjutraj prišli uradniki na delo v pisarno, ugotovili nenprijetno dejstvo, da je ponoči zopet nekdo z vitrihom odprl pisarniška vrata in odnesel iz blagajne 56.000 Din. Blagajno je odprl s ključem, ki je bil brez dvoma nalašč napravljen v to svrhu. Iz blagajne je namreč že večkrat izginil po kak večji znesek, tako samo tri dni pred to zadnjo, največjo tatvino, deset tisoč dinarjev. Pri zaščitni uradništva in delavstva se je ugotovilo, da je tisti dan neki neznanec nekajkrat prišel mimo mlina in si ga ogledoval. Stanoviti je moral v Torži, ali pa nekje v bližini. To je dalo varnostni oblasti povod, da je posvetila svojo posebno skrb bivšim namestnikom v mlinu. Med njimi je bil tudi neki Adam Hauser, ki je bil nekaj let zaposlen v mlinu kot sluga, pa je potem izstopil iz službe, češ, da mu je plača premajhna.

Zanimanje učenjakov za Ohridsko jezero

Prihodnji hidrobiološki kongres se bo vršil v naši državi in se baviel z zanimivostmi Ohridskega jezera in naših pečinskih voda

Te dni se je vršil v Amsterdamu VI. mednarodni hidrobiološki kongres. V povojnih letih se je močno razvila posebna znanstvena panoga: raziskovanje voda in nastala je nova veda, imenovana limnologija, ki je zelo važna tudi za narodno gospodarstvo. Znanstveniki raziskujejo namreč ne samo nastanek jezer, rek in drugih voda, temveč tudi vse življenje v vodah in vse, kar bi moglo služiti narodnemu gospodarstvu. Učenjaki, ki se bavijo z limnologijo, so se organizirali in priredijo vsako drugo leto mednarodni kongres in to najraje v deželah, kjer imajo največ priložnosti za proučevanje velikih zanimivosti. Na amsterdamskem kongresu, katerega so se udeležili učenjaki mnogih evropskih držav, se je razpravljalo tudi o našem Ohridskem jezeru in o zanimivih vodah po skalnatih duplinah ali pečinah raznih jugoslovanskih pokrajin. Učenjaki, ki so sami raziskovali že pred leti Ohridsko jezero in naše pečinske vode, so iznesli mnogo tako zanimivega materiala, da je kongres sklenil posvetiti posebno pozornost zanimivemu Ohridskemu jezeru. Prihodnji kongres leta 1934. se bo vršil v Jugoslaviji in se bo baviel v prvi vrsti z zanimivostmi v naši državi.

Dosedanja raziskovanja so ugotovila, da bivajo v Ohridskem jezeru živalske vrste, ki so bile na svetu še pred ledeno dobo in ki jih danes ne najdemo nikjer več živih. Živalstvo Ohridskega jezera predstavlja najzanimivejši muzej, ki pa ima to velikansko prednost, da je živ. Ravno tako se naidejo tudi pri nas po raznih pečinskih vodah, zlasti v onih, ki se zbirajo pod zemljo in le od časa do časa privo na površje,

DANES OB 9% SLAVNOST-NA PREDSTAVA!

RRODANA NEVESTA

F. SMETANOVA OPERA Z ANSAMBLOM NAJSLAVNEJSIH PEVCEV IN UMETNIKO

O SEBE:

Marinka: Jarmila Novotna
Janko: Domgraf Fassbänder
člana berlinske državne opere.

Kecal: . . . Oto Wernicke
Vašek: . . . Paul Kemp

ORKESTER BERLINSKE DRŽAVNE OPERE

NAJVEČJA FILMSKA SENZACIJA V TEJ SEZONI!

»UFA« ZVOCNI TEDNIK!
REZERVIRAJTE SI PRAVOČASNO VSTOPNICE! TELEFON 2124. PREDPRODAJA VSTOPNIC DNEVNO OD 11. DO 12. URE DOPOLDNE.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Adam Hauser je iz mesta Kule, ima lepo hišo, v okolici pa veliko posestvo s »salasem« (pristavo). Imovit človek, ki ga je vse smatralo za največjega poštenjaka. Toda varnostne oblasti ni motilo njegovo bogastvo in njegova navidezna poštenost, pa ga je priprla in izvršila hišno preiskavo, pri kateri se je našel znaten znesek v gotovini in cel kup dragocenosti, kakor jih ni bilo pričakovati pri njem kljub njegovemu bogastvu. V preiskavi pa je Hauser naposled tudi priznal, da njegovo imetje izvira prav za prav iz tatvine. Še ko je bil sluga v toržanskem mlinu, si je napravil ključ k blagajni in je potem od časa do časa prihajal izpraznjevati blagajno. Vsega skupaj je tako odnesel iz te blagajne okoli 200.000 Din. Poleg tega pa je bil tudi še v zvezi z neko cigansko tatnisko tolpo, od katere je kupoval po njej ukradene stvari, zlasti pa dragocenosti in jih spravljali potem v denar, kar mu je tudi prinašalo lep dohodek. Tako je bogatel in bogatel in ljudstvo ga je spoštovalo kot največjega poštenjaka, ki si je s pridnim delom in varnostjo pridobil tako lepo imetje.

KULTURNI PREGLED

Dr. Anton Novačan:

Celjski knezi — Kraljedvorski rokopis — Dramatska umetnost in Bratko Kreft

Kairo, dne 25. septembra.

V 217 št. Jutrac z dne 17. septembra t. l. je Bratko Kreft po ljubiznem poročevalcu Jutrovecem vsemu svetu oznanil, da bo napisal svoji dramo »Celjski grofje« še posebej uvod, s katerim bo, kakor on upa, definitivno pobil dosežane napadne predstave o celjskih fevdalcih. Bratko Kreft je tudi mnenja, da smo v naši literaturi Celjske preveč poveličevali in da ga to poveličanje spominja na afero s Kraljedvorskim rokopisom na Češkem. In še nam pravi Bratko Kreft, da ga je napotil k pisanju drame notranji vzgon, ker je videl, da naša literatura le preveč poveličuje in dviga na piedestal te nesrečne celjske fevdalce.

V naši književnosti imamo poleg nekatere povesti o Celjskih tidi tri dramske dela. Jurčičovo in Zupančičovo »Veroniko Deseniško« ter mojega »Hermana Celjskega«.

Jurčič je mrtev in na zasluženem piedestalu. Zupančič — Jupiter se blažen smehla s svojega Olimpa na drobno deco. Jaz pa še križarim in se mučim v borbi za obliko ter moram zato spregovoriti z Bratom Kreflom.

Ne o njegovem dramatskem prevencu, ki ga ne poznam, pač pa o teh zgoraj navedenih njegovih trditvah in o njegovem polemičnem vzgonu, ki ga je napotil, da se je pečal z zgodovino Celjskih in je napisal dramo.

2.

Vsak dramatik ima pravico izbirati snov za svoja dela, kjerkoli hoče. On sme postaviti na oder Eskima ali Kitajca, Sloveca s Madagarskarija ali divjega Meklanca, Adama iz raja ali celjskega berača Tina Brina, bajno kraljičino ali primitivno Avstralko, ki pozna samo šestdeset besed. Dramatski pisatelj naj v svojem delu poveličuje, kogar hoče, zaničuje kogar hoče, obda tega z lastnostmi fevdalnega heroja iz srednjega veka, onega ovenča z gloriozo današnjega Jakobina ali pa pripelje na oder današnjega proletara, ki nosi v sebi svoj svet marksizma, leninizma in morda celo oficijelno prokletega trockizma. Dramatik sme, ako samo zna in more, da poveliča ali raztrga Julija Cezarja, ki je poklal pol Galije, Napoleona, ki je poklal pol Evrope, Lenjina, ki je poklal par milijonov ruskih »buržujev« in — v tem sva si menda z Bratom edina — sme torej dramatik napisati dramo

tudi o celjskih knezih, ki so po njegovem mnenju tako strašno zatirali slovenskega kmeta in se celo pridno posluževali pravice

prve noči, kakor to Bratko Kreft pikantno ugotavlja.

3.

Ima pa dramatski pisatelj dva solnika in tu se začneja za njega bridkost. Prvi solnik mu sodi, preden je delo napisal, drugi se oglasi, ko je delo dovršeno. Prvi solnik je tisti notranji vzgon, ki zbudi in očara elementarno silo talenta, da mu zasije v

tvorni viziji cilj njegovega etičnega hotenja, ki zadobi konkretno obliko s posredstvom njegove estetske kulture. Vse drugo za tem je trdo delo, napor in prepis s kapricami obdajajoče ga materije.

Drugi solnik pa je slavni publicum. Nižji ali višji nad duhovnim nivojem avtorja ali pa njemu enak.

Gorje avtorju, ako mu je enak.

Edini kriterij pravega umotvora ni snov in fabula, še manj tendenca ali ordinarna epkulacija, ampak njegovo čisto spočetje. Jaz bi dejal, iskreno spočetje. Spočetja ni brez ljubezni, zato je nemogoče kakoršnokoli stvarjenje umetnika brez ljubezni do predmeta, snovi, dejanja, katere si je izvolil. Poglejte zakladnice našega leposlovja: Koliko tega je napisano brez čara čistega spočetja, pod pritiskom zakona iz nacionalne ekonomije, ki mu Nemci pravijo »Grenz-nutzengesetz«. Vse, kar v naši književnosti stoji, je šlo po trnjevi poti najtežjih borb s mračnjastvom našega Liliputa od dneve. Danes pa glavo dviga ortodoksno mračnjastvo levega katekizma.

A Bratko Kreft trdi, da ga je popadla jeza, ko je ugotovil, da so v naši literaturi celjski fevdalci nezasluzeno poveličani. Zakaj ga je popadla jeza? Ne ljubi fevdalcev? Kdo jih ljubi?

In ker ne ljubi fevdalcev, gre mož in napiše dramo o fevdalcih.

Nimamo, kakor sem dejal, samo filistrov konservativne smeri, ampak imamo tudi še

leve idejne filistre. Cestilci in pismarji današnje množice ter nestrpní spoznavalci cerkvenih resnic so si bratje. Nestrpnost obeh je velika in ni nemogoče, ako se raztresen ne odkriješ pred zmaganim kipom vaškega znamenja, in si ožigasan buržu, ako sveto ne verjameš, da cveto dandanes ruskemu proletu žlahtne rože. Ti idejni filistri hodijo okrog kakor spartanski efori in zabadajo svoje njuške in brskajo, kje bi našli kaj »brezverskega« ali »nesocialnega«. Naj le brskajo in njuškajo. Toda oni skušajo vti-hotapiti geselno podšepelano versko, odnosno razredno zavest tudi v književnost, vsak po svoje, iz desnih ali levih katekizmov, ter diktirajo tiste zveličavne teze tudi svobodnim duhovom kot majhna zavedna ali nezavedna orodja svojih papeških central.

Bratko Kreft pa je zavohal v naši književnosti fevdalce, celjske fevdalce in je dobil »notranji vzgon«.

Nedožni Josip Jurčič gotovo ni imel namena poveličati sovraženke slovenskega kmeta n. pr. s povestjo o Erazmu Tattenbachu ali z dramo o Veroniki Deseniški. Tudi Otton Zupančič v svojem dramatskem delu, kolikor ga jaz razumem, ni nikjer posodil pesniških kril kakšnemu idejnemu oslu ali se hotel prikupiti debeli in »tipljivi« gospej Tendenci. Oba sta ljubila, po sta spočela in stvarjala.

8.

Dramatik ocenjuje vse življenjske pojave z enako skrbjo in je individualist, ker mora biti. Gonilne sile dramatskega dela so do-

Konec razmišljanja k dejanjem!

Zadnji dnevi za nakup srečk državne razredne loterije so tu!

Tudi Vam je namenjen dobiček od ogromnega iznosa Din 64 milijonov, ki jih bo državna razredna loterija v novem kolu razdelila svojim igralcem. Le srečka Vam je za to potrebna.

Kupiti jo morete v vseh podružnicah »Jutrac« v Mariboru, v Celju, v Trbovljah, v Novem mestu in v Jesenicah. V Ljubljani jih dobite v obeh oglašnih oddelkih »Jutrac« in v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domache vesti

• Vsa društva in korporacije ponovno prosimo, naj svojih objav kakršnekoli vsebine ne pošiljajo direktno na uredništvo »Jutrac«, marveč na Inzeratni oddelček »Jutrac«, Ljubljana, Selenburgova ulica. Vse društvene objave sprejemajo seveda tudi podružnice »Jutrac« po deželi. Naprosamo tudi dopisnike, da društvenih objav ne pošiljajo uredništvu, temveč na navedeni naslov.

• Kralj na Belju. V nedeljo popoldne je Njegov Velikanstvo kralj s spremstvom prišel v Osljek, kjer so ga sprejeli upravnik državnega posestva Belje, divizijski general Tomić ter njegov pomočnik. Nato se je kralj z avtomobilom odpeljal na Belje.

• Še je čas, da pripomorete tudi letos s svojo udeležbo, da bo Imela Vodnikova družba 20.000 članov. To bo samo dokaz, da ima prav Slovenec, kljub vsej krizi, še vedno 20 Din za našo narodno književno družbo. Delujmo vsi na to, vsak v svojem krogu.

• Vojaške vesti. Na predlog ministra vojske in mornarice so imenovani: kapetan fregate Mihael Cangel za vršilca dolžnosti komandanta kr. broda »Dalmacija«; kapetan korvete Metod Pirce za vršilca dolžnosti komandanta kraljevega broda »Kobac«; kapetan korvete Ivan Levac za vršilca dolžnosti komandanta torpiljarke »Fle«; poročnik bojnega broda I. razreda Milutin Zagode za vršilca dolžnosti komandanta torpiljarke »T3«; kapetan fregate Miroslav Stumberger za komandanta kr. broda »Sokol«; kapetan korvete Ivan Kern pa je razrešen.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

3. oktobra

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavine, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

Ljubljana: 7. 757,7, 18,0, SW1, 8, —; Ljubljana: 13. 757,0, 19, 80, EI, 9, —; Maribor: 7. 756,5, 19,0, 60, N6, 9, —; Zagreb: 7. 757,3, 19,0, 80, WSW6, 9, 0,1, dež; Beograd: 7. 758,0, 25,0, 40, WSW1, 10, —; Sarajevo: 7. 763,8, 22,0, 50, W4, 8, —; Skopje: 7. 763,0, 14,0, 60, EI, 3, —; Split: 7. 759,3, 25,0, 60, S2, 10, —; Kumbor: 7. 759,8, 21,0, 90, mirno, 3, —; Rab: 7. 759,4, 21,0, 70, N6, 9, 0,1, dež.

Temperatura je bila v Ljubljani najvišja 24,0, najnižja 18,0, v Mariboru 22,0, 18,0, v Zagrebu — 18,0, v Beogradu — 20,0, v Sarajevu — 16,0, v Skoplju 32,0, 9,0, v Splitu 28,0, 24,0, v Kumboru — 20,0, na Rabu — 20,0.

Sonce vzhaja ob 5.59, zahaja ob 17.40; luna vzhaja ob 10.33, zahaja ob 18.48.

Zvočni kino »IDEAL«

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Gloria Svanson

Največja filmska umetnica v prestrežljivem filmu ljubezni:

„Omahljivost“

Popolnoma novo! — Prvič v Ljubljani!

Slatinske tablete za hujšanje odstranijo vso preobilno toščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

dinarjev škode. Razen tega mu je zgorelo 5 voz drv in 1 spalni stroj. Poleg domačinov je kmalu prihitelo na pomoč gasilno društvo iz Sv. Miklavža.

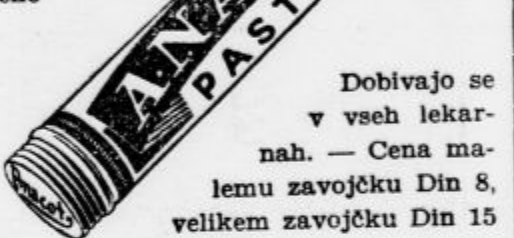
• Dogodek pri ribolovu. Blizu Splita so ribiči v soboto ponoči lovili sardele. V trenutku, ko so hoteli potegniti iz morja mrežo z veliko množico rib, je skočil kvišku močan delfin, ki je padel na veliko svetilko za 3000 svet ter jo razbil. Delfin je bil sicer ranjen, vendar je izginil v morju. Ribiči imajo veliko škodo, ker jim je delfin raztrgal tudi mreže.

• Ugotovitve. G. Anton Belšak, strojničnik, ni identičen s soimenjakom, ki je bil kriv nekega nepoštenega dejanja v Zavrču, opisanega 27. prejšnjega meseca.

• Učni tečaj Trgovskega društva »Mer-kure« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Mer-kure« namerava prirediti večerne učne tečaje, ki se bodo vršili ob delavnikih v času od 7. do 9. zvečer. Ti tečaji so namenjeni za predmete: slovenska trgovska korespondenca, knjigovodstvo, stenografija slovenska in nemška, italijanski in nemški jezik. Tečaji se otvorijo pod pogojem, da se prijavi za posamezne predmete zadostno število udeležencev. Kdor želi obiskovati tečaj, naj se prijavi v društveni pisarni v času od 10. do 12. dopoldne in od pol 3. do 5. popoldne (Gregorčičeva ulica 27, pritličje, Trgovski dom).

Epidemija pri otrocih

Usta in grlo so pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Šolske otroke varujejo nalezljivih bolezni priključljene

Dobivajo se v vseh lekarnah. — Cena malemu zavojčku Din 8, velikemu zavojčku Din 15

• Kaj napravi vse Odol? Odol ne čisti samo zobovja in ga ohrani pri zdravju, temveč njegove sestavine čistijo in svežijo tudi vso ustno duplino in dajo prijeten vonj. Po posebno važni lastnosti in moči preprosti Odol s svojimi antiseptičnimi snovmi vse sluznice ust in nas obvaruje tako za več ur pred vsako nevarnostjo bakterij in pred vsemi procesi razkrajanja, ki bi drugače brez obrambe gotovo uničili zobovje.

• Nova pasta za zobe je »Dianac«. Čisti odlično, varuje email, je izvrstnega okusa, desinficira usta in zobe. Cena normalne tube 5 Din, dvojna 3 Din.

• Oblike in klobuke kemično čisti, barva, pilisira in lika tovarna Jos. Reich.

• Vir zdrave toplote — Original Lutz poč!

Iz Ljubljane

• S policijske uprave. Policijski upravitelj g. Vekoslav Keršovar se je vrnil z dopusta ter je večeraj spet prevzel svoje posle.

• Primorskim akademikom Ljubljanske univerze. Klub jusovskih primorskih akademikov je nasloval na akademike, primorske rojake obširen poziv, ki pravi med drugim: Ko vas, tovariši, vabijo druga akademska ognjišča s kulturno-bojnim gesli v svoj krog, ne pozabite, da ste iz Primorja, ne pozabite na klice domovine. Mi ne utegnemo trošiti svojih moči drugod, ko nam je domač krov v plamenih. Prepustimo vse ostalo delo, če tudi je živ-

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 4. in 8. zvečer

Richard Tauber

»Simfonija ljubezni«

Najnovejši »Ufa« zvočni tednik

Elitni kino Matica

Telefon 2124

ljenskega pomena, drugim, dokler ne rešimo svojega narodnega doma. Primorci snujemo vsepovsod, kamor smo se zatekli, čisto domača prijateljska ognjišča, kakor živijo v naših sreli. Mar naj mi studenti zaostajamo za primorskimi izselenci drugih slojev. Ozka zveza primorskih akademikov je potrebna, ker ne vemo ne ure ne dneva, kdaj bo klicala domovina svoje sinove na mednarodna pozorišča, kjer bo treba spet braniti našo lastnino. Za ta čas se je treba pripravljati, potrebno pa je tudi, da primorski akademiki svojim rojakom vedno in povsod kažejo najlepši primer bratske sloge. Komur sodobni duhovni kaos še ni izruval poslednjega zrnat idealizma, naj se neglede na osebno prepričanje oklene Kluba jugoslovenskih primorskih akademikov. Klub je prepričan, da bo s svojim programom vršil važno narodno delo in da se ga bodo oklenili vsi, ki so zvesti svoji domovini.

• Člani JRKD za sodni okraj so vabljani k ustanovitvi akademiki svojemu zboru krajevne organizacije, ki se bo vršil drevi ob 20. v steklenem salonu kolodvorske restavracije.

• Film »Bela Ljubljana«. Danes ob 6. zvečer nepreklicno zadnjikrat film »Bela Ljubljana«, ker mora jutri film na Češko. Občinstvo ima tečaj danes zadnjikrat priliko ogledati si prvo in izvrstno slovensko filmsko zvočno delo!

• »Povodnega konja« in »žabac« so izkopali. V Šiški, na njiči tovarnarja klobučarja g. Franca Bernika so te dni izkopali dve čudni zverini. Dolgo je bilo treba mahati z motiko, preden se je privlčil izpod ruše povodni konj. Drugevala mu je velika žaba. Konj, tak, kakršni se kopljejo v jezere centralne Afrike, je bil naravnost silajno ohranjen: ne manjka mu ne uštev, popolnoma v redu je tudi smrdlec in ima celo tudi kratak rep. Prav tako ohranjen je tudi velika, lepa žaba, okrogla se bolj zaradi toga, ker je menda priključila izpod neba baš pravo količino moke. Oba komada je bilo treba šele natančneje premotriti, da je bilo mogoče posruntati, da gre samo za čudovito muhasta razrasel krompir. Obe zverini si lahko ogledate v izložbi uprave »Jutrac« v Prešer novi ulici.

• Aretiran umobolnež. V frančiškanski cerkvi, a tudi po drugih cerkvah se je že dalje časa, navadno med jutranjimi cerkvenimi opravili enastavljal neznan moški srednjih let, ki je vedno silil med ženske. Tam je rad počel razne nerodnosti, a je klub ogorčenju žensk po navadi pravčasno pobegnil. Tudi preteklo nedeljo se je pojavil v frančiškanski cerkvi, kjer na so ga naposled vendarle iztaknili in ga aretirali. Na policiji so ugotovili, da gre za umobolnega mizarkega pomočnika Hermana V.

• Nepoštena prijateljica. K šivilji Vlasti v Trnovski ulici 4 je prišla pred dnevi prijateljica Ida in jo naprosila, da ji posodi par novih, rjavih čevljev in pleteno jopico, češ da mora iti lepa na sestanek. Vlasta ji je po daljšem prigovarjanju res ustrela, a je takol sledil kes. Ida je namreč s posojeno robo izginila in se menda odpeljala proti Zagrebu. Oškodavanka je večeraj zadevo prijavila na policijo.

• Napadi, pretepi in poškodbe. Brezposelnega delavca, 33-letnega Ivana Vilmana, so v nedeljo ponoči napadli na Vidovdanski cesti neznanec razgrajal in ga hudo poškodovali po životu. Po delanju so neznanec zbežali, dočim so morali Vilmana odpeljati z reševalnim avtom v bolnico. Nad delavca Janeza Zavrha se je predložnočjem nekdo spravljal s kamenjem. Kamen je Zavrha zadela v glavo in ga občutno poškodoval. V Domžalah so se neki fantje lotili 28-letnega delavca Antona Jankoviča. Nastal je hud pretep, med katerim je nekdo udaril Jankoviča s kolom po glavi in mu skoro razčlenil črepijo. Hud pretep je nastal v nedeljo ponoči tudi med delavci pod Blegošom. Pri tem je bil hudo poškodovan 43-letni Ljotje Rozman, ki je nekdo sunil z nožem v levo stran prsi. Mehanik Josip Peric z Lavrice se je pri sekanju drv nevarno vsekval v levo nogo. Kočarjev sin Martin Marolt iz Lačenberga pri St. Janžu je predvečernjim splezal na čespljo, s katere pa je padel in so pri tem hudo notranje poškodoval.

• Tatovi koles na postlu. Tatovi, ki se specializirajo na tatvine koles, imajo pri nas v mestih kakor tudi na deželi kaj lahkega posla. Zato skrbje lastniki sami, ki na svoja kolesa premalo pazijo in jih ne zaklepajo. Sicer pa so te vrste tatov res tudi dovolj drzni in jih ne strahi nobena ključavnica. Tako je neznan tat odpeljal 1500 Din vredno kolo znamke Wafendrad inkasantu mestne elektrarne Ludvika Podobniku iz veže št. 10 na Krekovem trgu. Druzo kolo je bilo odpeljana litografskemu valencu Slavku Zbonu iz veže šolskega poslopja na Ledini. Bilo je znamke Eska, črna pleskano, vredno 700

Če praznuješ v hiši god, poroko ali krst, telefonično brž Slamiča pokliči

in jedil primernih, najfinjših vrst, toplih ali mrzlih — boš dobil pri priči! 11879

dinarjev. Ob 1000 Din vredno kolo je danes prišel še delavec Franc Bončina, kateremu za je ukradel nekdo iz veže Glasbene Matice v Gosposki ulici.

• Dva drzna vlom. Poročali smo že o drznem vladu, ki je bil te dni izvršen v Rožničovo hišo na Viču, odkoder je odnesel tat več različnih dragocenosti in tudi precej gotovine. Prav tako drzen vlad je bil pred večerajšnjim popoldne izvršen tudi v mestu. Ko je prišla trgovka Slava Bergantova, stanujoča na sv. Jakoba trgu 6, okrog 16. v svojo sobo, je videla, da je omara odklenjena. Brž je pogledala notri in na nemalo presenečenje ugotovila, da je okradena. Neznani vladilec ji je odnesel 5 zlatih prstanov z vdelanimi briljanti, dalje 2 dolgi zlati ovratni verižici in še nekaj drugih dragocenosti v skupni vrednoti nad 8000 Din. Tat je prišel v hišo od zadaj, pri vratih na Galusovem nabrežju. Prav tako je bilo vladeno po neznatem storilcu tudi v stanovanju trgovskega zastopnika Antona Stergarja na Miklošičevi cesti 7. Neznani tat mu je odnesel okrog 400 Din gotovine, ki jo je našel na kredenci v kuhinji.

• Dramski odsek Sokola Vič otvarja v nedeljo 9. t. m. svojo gledališko sezono z vzporeditvijo Ks. Meškove drame »Na smrt obsojenec«, ki nam prikazuje, kakor zna to samo Meško, vso tragiko korških Slovencev. Igra je pod režijo br. Lujza Drenovca nad vse dobro naštrnjena, tako da utegne biti otvoritvena predstava prava manifestacija za naše koroške Slovence.

Urban Marjia nasl., najfinjšje kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

• Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je izročila trdnica Fr. Kolmann v Ljubljani 1000 Din od prodaje valčkov za svetilke. Iskrena hvala!

• TKD Atena otvarja danes, v torek 4. t. m., ob pol 6. tečaj predvaj za smučanje in ob pol 7. damski tečaj modernega telovadbe. Vpisovanje še danes ob 5. dalje v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti, kjer se bosta tudi vršila oba tečaja.

• Opozorilo. Danes se vrši ob 18. uri v beli dvorani »Uniona« vpisovanje v razne tečaje plesne šole TKD Atene.

• Plesni zveč »Jenkov« v Kazini otvorijo svoje tečaje in posebne ure v soboto 8. t. m. s plesnim večerom, na katerega se vsi ljubitelji družabnega plesa najljubšeje vabijo. Informacije in vpisovanje dnevo od 11. do 13. in od 17. do 19. ure v Kazini, Zvezda.

Iz Maribora

• Na pravniški kongres, ki bo v času od 7. do 9. t. m. v Dubrovniku, odpotuje danes iz Maribora okrog 15 sodnikov in odvetnikov. Z njimi potuje tudi višji državni tožilec dr. Jančič, ki bo imel na kongresu referat o vlogi preiskovalnega sodnika v kazenskem postopanju. S tem predmetom se bodo na kongresu bavili tudi k. a. s. s. sodnik Božidar Protlić in Lazič, Orošević ter odvetnika dr. Josip Veseli in Sarajeva in dr. T. Jančičovič iz Zagreba. Za ta referat vlada v pravniških krogih veliko zanimanje.

• Ali ste bili letos v obmejnih planinah? Se ne? Ogledite si jih v žarečih jesenskih barvah v nedeljo 9. t. m., ko priredijo planinci in Sokoli iz dravske doline izlet k Sv. Duhu na Ostrnem vrhu. Naj bo ta dan ramenten manifestacija za naše najbolj eksponirano obmejno ozemlje. Mejaši, 9. t. m. na plan!

• Mariborsko gledališče v tekočem tednu. Prva ponovitve Cankarjeve komedije »Za narodov blagor« do drevi ob 20. za red »B«. Goldničjeva komedija »Zvedave žene« se bo ponovila za red »A« v četrtek 6. t. m. ob 20. Premiera Cankarjeve kmečke veselice iz gorenjskega življenja »Dve nevesti« bo pa v soboto 8. t. m. ob 20. Pri gledališki blaginji se še vedno lahko prihlase novi abonenti.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Tel. 2730.

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri

„Ljubimec sreče“

Harry Hahn, Siegfried Arno, La Yana

Velikomestno ljubavno življenje

Najnižje cene Din 2.—, 4. in 6.—

tranji konflikti, brez katerih dramskega dejanja ni. Notranji konflikti masa ne more imeti. Masa se da voditi in gnesti, navdušiti ali potepati, z njo gospodariti volja posameznika, vladarja ali vojskovodje, političnega voditelja ali verskega želota ali protetskega diktatorja.

Kdor hoče utoniti v masi, svobodno mu. Toda ostavi mora vse, česar ta masa nima, predvsem svojo individualno duhovno svobodo, ali pa mora poginoti.

Veliki ruski lirski Jesenjin se je obesil, ko so mu ukazali, kako naj poje.

9.

Bratka Krefta je že ocenjeni notranji vzgon prisilil, da je začel prebrati zgodovino Celjskih. Kako in koliko je to zgodovino proučil, ne morem presoditi, ker ne poznam njegove drame. V spopadu sem z njim le zaradi trditve, kakor jih je formuliral »Jutrovemu« poročevalcu. Najprej je našel Bratko Kreft »čisto novo izsledke«, ki ga imenuje zaporednost dogodkov. Ta zaporednost pa je v tem, da je Herman rodil Friderika in Friderik Urha — da se je Friderik oženil, svojo ženo baje umoril, se poročil z Veroniko, bil obtožen in šel po sodbo v Budim itd. itd. Zakaj je ta nova izsledke tako važen in čemu naj služi dramatik — in nazadnje, kakšna zasluga je ta imeniten izsledke?

Pravi tudi Bratko Kreft, da Celjski z našim rodom niso imeli nobene druge zveze, kakor da so izkoristili slovenskega kmeta: in jim zato ni mesta v naši nacionalni zgodovini ter primerja poglavje o Celjskih v naši književnosti z afero o Kraljevorskem rokopisu na Češkem.

Ta primerja je bizarna. Kraljevorski rokopis je dokazan falzifikat in borba o njem je davno že potihnila. Zgodovina Celjskih pa ni nikakšen falzifikat, ker slovenske zgodovine o celjskem rodu še nimamo. Kdor bo to zgodovino pisal, bo moral s historičnim kritizmom slovenskega zgodovinarja pretehtati vse podatke, ki jih nudijo tudi viri. Po tujih virih zbrane posamezne dogodke iz političnega življenja Celjskih bo moral obdati z logičnimi hipotezami in z logičnimi zaključki, ker so drugače neumljivi in ker so za slovenskega zgodovinarja nesprejemljivi zaključki oficijelnih nemških in primorskih naših zgodovinarjev. do prevrata, kateri so pisali zgodovino Celjskih po volji in pod cenzuro največjih tiranov slovenskega kmeta, strmoglavljenih Habsburževcev. Tudi se slovenski zgodovinar, ki nam bo kdaj pisal o Celjskih, ne bo postavil le na razredno stališče izkoristnega slovenskega kmeta, ampak bo objektivno ugotovil gonilne sile celokupne družabne strukture tedanjega kulturnega in političnega občestva Evrope in naših dežel v njenem sklopu posebej in iz vsega izluščil jasne zaključke o političnem delovanju in o političnih ciljih Celjskih ter bomo šele v tako napisani zgodovini poiskali, koliko spadajo Celjsani v našo narodno zgodovino, tako da nihče ne bo mogel priti več na dan s kleveto, ne v zgodovini, ne v politiki in tudi ne v književnosti. Preden pa bo slovenski zgodovinar začel pisati zgodovino Celjskih, bo moral aleči vsako srajko, ki bi ga obeleževala kot pristaša bele ali črne ali rdeče politične barve, ker se v takšnih erajčkih danes, ko moramo misliti nazaj za stoletja, zamajena v sužnosti, slovenska zgodovina ne bi nikoli dala napisati. (Konec jutri).

fikat, ker slovenske zgodovine o celjskem rodu še nimamo. Kdor bo to zgodovino pisal, bo moral s historičnim kritizmom slovenskega zgodovinarja pretehtati vse podatke, ki jih nudijo tudi viri. Po tujih virih zbrane posamezne dogodke iz političnega življenja Celjskih bo moral obdati z logičnimi hipotezami in z logičnimi zaključki, ker so drugače neumljivi in ker so za slovenskega zgodovinarja nesprejemljivi zaključki oficijelnih nemških in primorskih naših zgodovinarjev. do prevrata, kateri so pisali zgodovino Celjskih po volji in pod cenzuro največjih tiranov slovenskega kmeta, strmoglavljenih Habsburževcev. Tudi se slovenski zgodovinar, ki nam bo kdaj pisal o Celjskih, ne bo postavil le na razredno stališče izkoristnega slovenskega kmeta, ampak bo objektivno ugotovil gonilne sile celokupne družabne strukture tedanjega kulturnega in političnega občestva Evrope in naših dežel v njenem sklopu posebej in iz vsega izluščil jasne zaključke o političnem delovanju in o političnih ciljih Celjskih ter bomo šele v tako napisani zgodovini poiskali, koliko spadajo Celjsani v našo narodno zgodovino, tako da nihče ne bo mogel priti več na dan s kleveto, ne v zgodovini, ne v politiki in tudi ne v književnosti. Preden pa bo slovenski zgodovinar začel pisati zgodovino Celjskih, bo moral aleči vsako srajko, ki bi ga obeleževala kot pristaša bele ali črne ali rdeče politične barve, ker se v takšnih erajčkih danes, ko moramo misliti nazaj za stoletja, zamajena v sužnosti, slovenska zgodovina ne bi nikoli dala napisati. (Konec jutri).

„Fra Diavolo“ v ljubljanski operi

Vsaka doba utvarja svoj umetniški slog, ki je zrcalo miselnosti, življenjskih pozovov, okolja in ciljev tistodobne človeške družbe.

Vsi skladatelji, ki so komponirali v enakem časovnem razdobju, v enakih življenjskih prilikah in za isto družbo, so ustvarjali s skoro enakimi tonskimi in instrumentalnimi sredstvi, obravnavali enako melodijo, harmonijo, ritem, človeški glas forme itd., se lotili med seboj večini le po neznatnih plemenskih posebnostih, ki se jih niti zavdali niso, po globini svoje nadarjenosti, po večji ali manjši spretnosti, s katero so obvladovali glasbeni aparat, ki ga jim je dala v roke njihova doba. Zato je lažjika, a tudi muziku dandanes težko razlikovati brez globljega poznanja posameznih del glasbo komponista od glasbe drugega komponista iste, že davno preteklo dobe. Halévy, Meyerbeer, Boieldieu, Auber, Rossini itd. v svojih velikih in manjših operah uporabljajo enaka glasbena sredstva, njihova muzika nosi na sebi enake znake iste dobe, le inventija, nadarjenost, kompozitorna spretnost je različna. Vsi ti znaki tvorijo slog neke dobe. In ako hoče dirigent našurirati kakšno delo te dobe, mora prodrati v njegov slog in ga verno reproducirati; dobi in delu primerna pa mora biti v operi tudi scena, oder, vse kretanje, sve petje, govorjenje, plesi, kostumi itd. S tega vidika bi morali prav za prav presojeti izvedbo vsakega dela. Morda pa to pri vseh, le lahkomiselnem, gracioznem, v svojih sredstvih ne baš preizbirnem Auberu, čegar komično opero »Fra Diavolo« smo v soboto slišali, ni tako zelo potrebno. Naša opera nam je hotela s »Fra Diavolom«, kakor že nekdanj večkrat, pripraviti vesel večer in morda nič drugega. Sicer je »Fra Diavolo« po »Hlapecu Jernejcu« silen, prehliter, celo nekoliko bolesten kontrast, no, a mi smo vajeni prenesti vse.

Namignil sem že, da ni bilo vse na odru v skladu s stilo izvedeno muziko v orkestru, n. pr. otroško naivni muziki plasi, ilustrativna plesna gibanja baleta, karabai-

erski kostumi, kopalna oblika visoke angleške milady, v kateri pride iz svoje spalnice, in se to in ono, ki pa, kot rečeno, vse ni zelo važno. Tudi nekoliko nedoslednosti se zagrešil g. Kreft. Tle voljaki-junaki so, kot sledi iz poteka borbe, vendar zelo pozumni in nikakor ne morem razumeti, da zlezajo spočetka pri najmanjšem ropotu pod klopi, saj je njih volja, častnik Lorenzo, tudi mož na mestu. Pa, to so stvari, ki si jih sicer iznajdljivi in gibčni režiser za zabavo svoje publike lahko privoščijo, ako se mi vidijo potrebne. Vse drugo je g. Kreft prav čedno rešil in celo konce komični operi primerno preuredil. To bi bil torej že tretji način rešitve tega prvotno tragičnega konca in reči moram, da je prav srečno izmišljen. Fra Diavolo je ustvaril g. Gostič v smislu priljubljenega, popularnega razbojnika, ne razbojnika, a viteškega kavalirja in zmagovitega junaka, kakor ga tudi slika mojstrska uvertura opere. Glasovno je bil izredno gladek in siguran, ter je za svojo težko arijo (III. akt.), ki je hvala našemu repertoarnu točka, zaslužil spontan, močan aplavz. G. Peček je Lorda Kookburna v posrečeni, groteskni zunanosti imenito prikazal, kopaliral srečno njegovo tipično flegmo, zlasti se z naravnim zehanjem prilagajal zasnopost slikajočemu orkestru v II. aktu. Vendar se mi je zdelo, da ga je občutno tiščala prisiljena »brezposelnost«. Njegova soproga Pamela (Spanova) mu je bila v vsem enaka družica. Zal, tudi nji vloga ne dopušča večjega igralskega in poskega razmaha. Lorenzo (g. Banovec), je prikupen, Ferlinje ljubezni vreden častnik. Svobodno, živahno se je gibal, pel zelo lepo in sem se kar čudil, da zlasti v zadnjem aktu (Romano) ni bil sredi odra aplavdiran. G. Rus (Matteo) nima sicer občajne teaterske birtovske zunanosti, no, to nikakor ne moti in to, kar ima malenkostnega peli, poje kakor se spodobi za ta-

ko zelo šolanega in nadarjenega pevača. Ljubka, tako igralski, kot pa še bolj pevski je bila njegova hčerka Ferlina (ga. Ribičeva). Zelo ji pristojno zlasti njena ljubka košketnost pred zrcalom v II. aktu, lepo je zapela arijo o Fra Diavolu; je sploh kakor malokatera primerna za ljubezne, šegavne drastične vloge. Do trbušne mreje je segal smeh ob pojavu Giacomina in Peppina (Zupani in Rus), ki bi bila lahko prekosila vsakega cirkuškega komika. Ne vem, kateremu izmed obeh smo se bolj smejali. Manjše vloge so imeli še g. Bekš, Drmotin in Sekula. Zbor se je v začetku nekoliko majal, tudi nekatere druge stvari, a dirigent g. Neffat je spravil vse hitro v pravi tir in opera je dosegla živahan, prav zadovoljivi uspeh.

Publika, zaradi levega vremena in prijetnih večerov na prostem, še ne prihaja rada v gledališče. Upajmo, da bo kmalu drugače.

Ruski glas o Ljubljani. V pariškem ruskem tedniku »Rossija i slavianstvo« je izšel dne 1. oktobra listek z naslovom »Ljubljana«. Napisal ga je N. Rybinski. V znamenju Napoleona verza »Ljubljana Ljubljana« razodeva ruski pisec svojo simpatijo do našega mesta, (težko da ga takoj ne vzljubijo), omenja njegovo lepoto in sedanje modernizacijo, okusno ureditev Tivolija, razgled z gradu in krasno okolico (vsa Slovenija je en sam park) ter »presenčljivo razširjenost turistič. Podrobneje našteva ljubljanske stike z rusko kulturo, zlasti po vojni (delovanje ruskih profesorjev na naši univerzi, Putiatovo delo v gledališču, Ruski Matico, ki razpošilja ruske knjige po vsej državi) in se zavestljivo pri ruski koloniji. Posebej omenja hitroizhajljive ruske kapelice ob poti na Vrhič, kjer bi nise hoteli videti rusko mladinsko okrevanje, če bi ga dopuščale razmera.

Iz življenja in sveta

Natančno tako kakor pred 700 leti

Sodnik Percy Greenaway je bil izvoljen za novega londonskega župana. Po izvolitvi se je napotil — zvest nad 700letni tradiciji angleške prestolnice — naravnost v cerkev sv. Lovrenca, ki stoji tik magistrata, ter je prejel sveto obhajilo

Nevrotični strah

Mo ljudje, ki jih ponoči nenadoma vzdramijo grozovite sanje in se dvignejo z utripajočim srcem in silnem strahu. Pri teh ljudeh temelji prestrašenost večinoma v hipni spremembi srčnega ritma, torej v čisto nedolžnem vzroku. Od kod pa prihaja ta nenadna sprememba? Ali se je prvotno nerazpoloženje duše razširilo do srca? Ali pa je prvotni vzrok duševnega pojava povsem telesen?

Raziskovanja berlinskega zdravnika dr. Mischa kažejo, da bo druga domneva bolj pravilna. Posrečilo se mu je namreč odganjati stanje prestrašenosti s pomočjo zdravil, ki učinkujejo vendar telesno. Pri tej vrsti strahu gre za tako zvani nevrotični strah, ki nastopa hipno brez vidnega notranjega ali zunanega vzroka in je za pacienta samemu neumljivo. Posledica takšnih doživetij je ta, da živi potem človek v stalni bojazni pred strahom, v bojazni, da ga bo to nerazumljivo spet napadlo.

Iz telesnih znakov teh napadov je dr. Misch sklepal, da se dajo zavirati tudi s telesnimi pripomočki. Začel je rabiti kolonove preparate, torej preparate iz snovi kolin, ki jo nahajamo v žolču. Z eno samo injekcijo je dosegel, da je stanje prestrašenosti minilo že po 5 do 10 minutah in to celo pri bolnikih, ki so že leta in leta trpeli zaradi takšnih napadov in jim ni bilo nobeno drugo pomirjevalno sredstvo. Dokler jemljejo te preparate, se napadi ne ponavljajo.

Požar v bruseljski elektrarni

Kakor smo poročali, je v bruseljski elektrarni izbruhnil ogenj, ki je napravo popolnoma uničil. Mesto je bilo zaradi katastrofe dalj časa brez luči in toka

Starost in aktivnost

Splošno naziranje veli, da človek v visoki starosti ni sposoben ustvarjalnega dela. To je zmotno, kakor hočemo dokazati z več primeri iz človeške zgodovine.

Hindenburg, nemški državni predsednik, je pravkar dopolnil 85. leto in je še čvrsto pri najboljšem delu. Masaryk, češkoslovanski državni predsednik, šteje 83 let in jaha še vsak dan svojega belca. Državni kancelar Marije Terezije Kaunitz je šel z 81. letom iz službe, a ne zaradi tega, ker bi bil že nesposoben za delo, temveč zaradi tega, ker ni soglašal s politiko cesarja Franca. Franklin je bil od svojega 81. leta do smrti središče ameriške ustavotvorne skupščine, Wellington je še po 80. letu odločal s svojim svetom o najtežjih vprašanjih britske vojske, Goethe je bil še z 83. letom čvrst stvaritelj.

Katon starejši se je z 80. letom pričel učiti grščine, Max Liebermann slika s 85. letom. Voltaire je napisal svojo zadnjo tragedijo s 84. letom, a potem še nešteto drugih del. Goldoni je s 86. letom pričel pisati francoske komedije, Carlyle je bil borben do svoje smrti v 86. letu, Mommsen je napisal »Rimsko državno pravo« z 82. letom, potem še »Monumenta Germaniae«. Clemenceau je kazal še z 83. letom svojim nasprotnikom zobe, v isti starosti dobi je bil Auber še ravnatelj pariškega konservatorija.

Gladstonu je bilo 89 let, ko je še rohnol proti Turkom, japonski slikar Kokuza in Adolf von Menzel sta slikala še z 90. letom. Michelangelu je bilo 89 let, ko je še vodil gradnjo cerkve sv. Petra, Aleksander von Humboldt je imel 90 let, ko je še delal na svojem »Kozmosu«, Sofokles je s

Poleg svojega velikega pomena za zatiranje bolezni, ki je prava bolezen našega časa, ima Mischeva metoda še to prednost, da nam znova potrjuje odvisnost in morda celo nastanek velikih duševnih afektov iz telesnosti.

Smaragdna špilja

V bližini Arncliffe pri Gonci Marini so zednje dni odkrili morsko špiljo, ki po utrjevanju očitno prekaša krasote »sine špilje« na otoku Capri. Imenovali so jo »smeragdna špilja«. Kakor v špiljo na otoku Capri, se pride tudi v novo špiljo samo po morju. Širina »smeragdne špilje« je 20 do 60 m, morje pod njo pa je globoko 3500 m. Špilja ima krasne kapnike, smeragdnobaro pa ji daje odblesek morske vode, ki se prelija v smeragdne odteneke po stenah in stropu. Zdej popravlja špiljo, da bo lahko dostopna vsakomur. Dolej je namreč bil vhod vanjo zelo težek, zato so jo poznali samo domačini.

Društvo proti rdečelaskam

V New Yorku se je osnovalo društvo proti rdečelaskam ženskam. To pristno ameriško društvo smatra za svojo nalogo voditi boj proti rdečelaskam, katerim očita nezvestobo, vampirstvo, zlobnost, ravnodušnost v družinskem življenju itd. itd.

Dvojčki

Na wiesbadenskem kongresu naravoslovcev je govoril med drugimi vatislavski raziskovalec prof. Lange o bistvu osebnosti. Kaj temelji v osebnosti na dednosti in kaj na vzgoji ter vplivu okolice, spoznamo najbolje pri proučevanju istojaknih dvojčkov, to je takšnih, ki nastajajo iz enega samega jajčeca, ki ga je oplojila ena sama semenska nitka. Ti dvojčki imajo vedno isti spol in si sličejo tudi drugače do najmanjše podrobnosti.

Po krvi spadajo v isto skupino, trpijo zaradi istih bolezni, ki jih napade nered, ko tudi istočasno, n. pr. tuberkuloza in sladkorna bolezen. Od para dvojčkov te vrste je eden ječjal in se je od žalosti nad tem obesil. Nekoliko mesecev pozneje se je obesil tudi drugi, dasi je govoril popolnoma normalno. Tudi če se vzgajajo takšni dvojčki daleč narazen, se po življenju v zunanosti sicer ločijo, a usoda jim je v velikih potezah ista.

Budova jama

Po mnogostoletnem iskanju so odkrili jamo, v kateri je Buda živel in pridigoval. Leži ob tako imenovanem »Jastrebem vrhu« v Rajgirske gorcve v Bengaliji. Tu je kakšen tucat jam, v katerih so prebivali že pred poltisočletjem budistični puščavniki. Jamo je odkril indijski učenjak Chaudhury po starih poročilih kitajskih romarjev. Tu je Buda postavil temelje budistične nauka in tu ga je hotel umoriti tudi njegov sovražni brat, ko je z vrha spustil nanj težko skalo. Jame so še danes zvezane med seboj s hodniki in napeljavajo za vodo, zgrajene pa so po načinu klopiskih zidov iz velikih skal brez ometa. Vrh nosi ime po svoji značilni obliki, ki spominja na sedečega jastreba.

Novi tajnik Društva narodov?

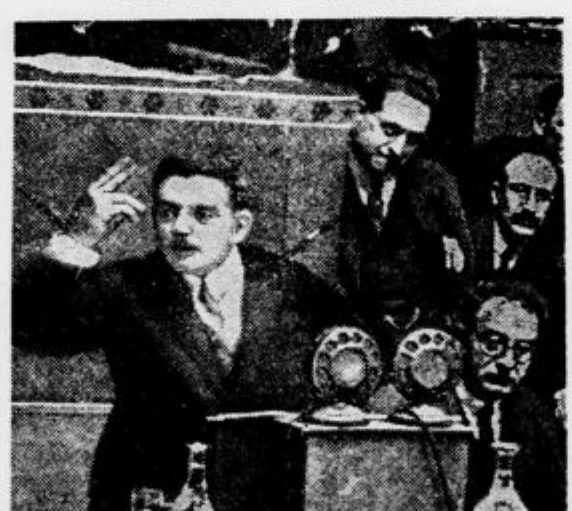

Francoz Avenol, ki ga smatrajo v poučenih krogih za naslednika odstopivšega generalnega tajnika Društva narodov sira Erica Drumonda

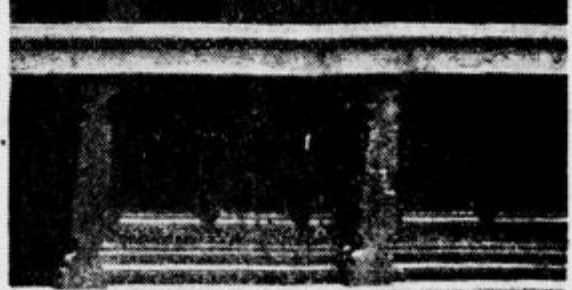
Ponesrečena vožnja za sinji trak

Italijani so pred kratkim izročili prometu svoj najnovejši prekomornik »Rex«, ki ima 51.000 ton. Hoteli so z njim iztrgati Nemcem sinji trak oceana, ki pomeni prvenstvo na Atlantiku. Iz pričakovanja, da bo »Rex« potolklja vse dosedanje rekorde v brzini, pa ni bilo nič. Ze na Gibraltar je prispela ladja s triurno zamudo, in sicer zaradi defektov pri turbinah. Poškodbe so bile tako komplicirane, da se bo moral prekomornik »Rex« ustaviti nekaj dni med vožnjo v kakšni vmesni luki. Italijani so zaradi tega silno poparjeni. Kaj vse so si obetali od »Rexa«, je razvidno iz tega, da sta na krovu ladje, ki je hotela izvoziti nov prekomorski rekord, ameriški poslanik pri rimski vladi in pa bivši newyorški župan Walker.

Herriot v Ženevi

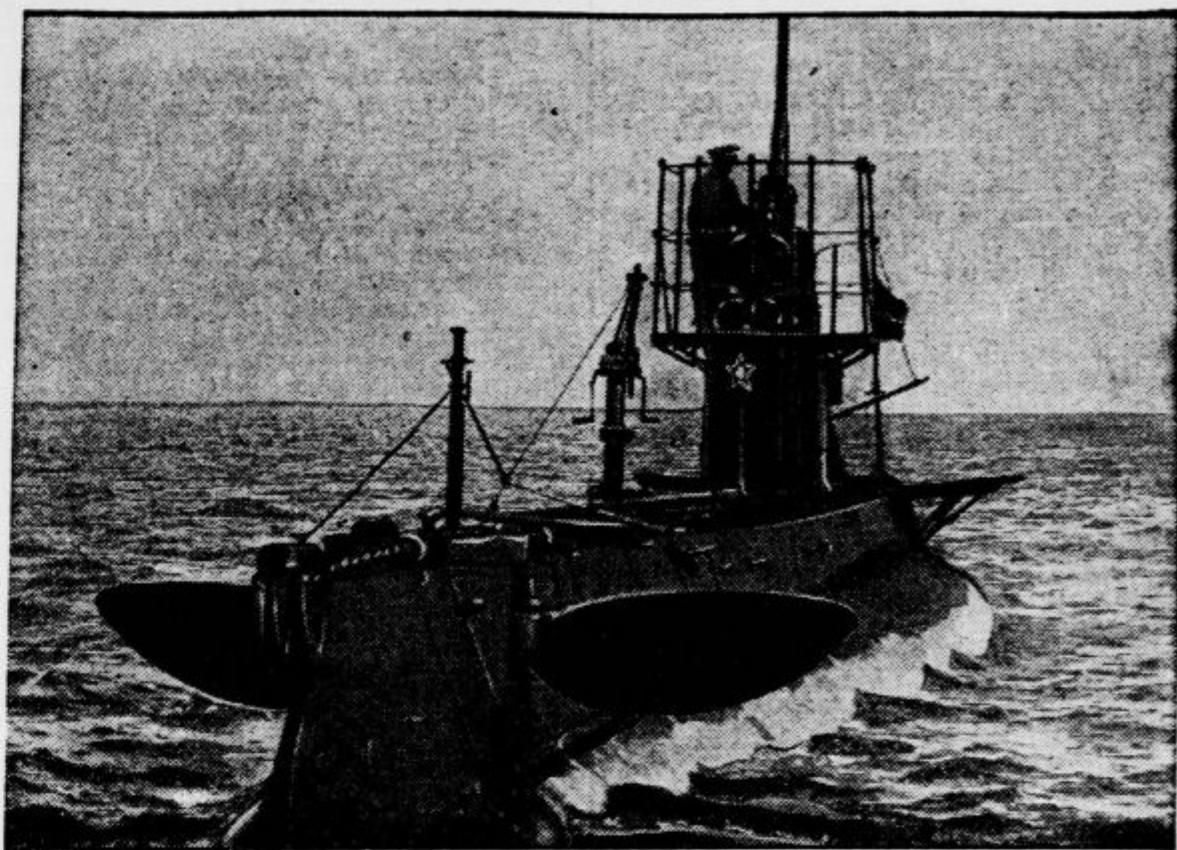
Francoški ministrski predsednik Herriot, ki je bil izvoljen namestu pokojnega Briand za predsednika evropskega odbora v Društvu narodov

Francoški ministrski predsednik Herriot, ki je bil izvoljen namestu pokojnega Briand za predsednika evropskega odbora v Društvu narodov

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Danska ladja potopila rusko podmornico

Neka danska ladja je te dni nevedoma trčila v rusko podmornico tipa »Tovariš« blizu Leningrada. Podmornica, na kateri je bilo 35 moških posadke, se je trenutoma potopila. Danska ladja ji ni mogla pomagati, ker je bila sama hudo poškodovana in je morala z vso silo odbrzati v najbližnje pristanišče, da se izogne lastnemu pogibju

Božanstvena Greta Garbo - vdova Stiller

Filmska zvezdnica Greta Garbo se je nedavno vrnila iz Amerike na Švedsko. Na vožnji proti Stockholmu so jo oblegale cele trume reporterjev, a nikomur se ni posrečilo priti do nje, še manj seveda dobiti od nje kakšno izjavo. Zato se je v Stockholmu začel nanovo lov za njenimi stopinjami. Posledica tega početja je dala novinarjem v roke strašno orožje, ki ga v obliki senzacionalnega odkritja sedaj izročajo javnosti.

Po kaj je prišla Greta Garbo domov? To je bilo vprašanje, ki so si ga zastavili švedski in ameriški reporterji, zasledovalci filmske dive v Evropi. Niso namreč hoteli venjeti glasovom, da je prišla Greta Garbo v domovino samo na odmor in počitek. Povod za njeno vožnjo iz Hollywooda v Stockholmu je moral biti tehtnejši. In so ga res našli.

Greta Garbo je prišla na Švedsko uredit zapuščinsko zadevo po slovitem režiserju Mauriceu Stillerju, ki je pred leti umrl v Hollywoodu. Greta se je seznanila z njim l. 1923 na Švedskem. Ko je uspela v nemem filmu »Grenka ulica«, ki ga je režiral Stiller, sta odstopovala skupno v Hollywood, kjer je Stiller insceniral nadaljnje filme z Greto Garbo, trake, ki so imeli popoln uspeh in razširili slavo filmske zvezdnice po vsem svetu.

Na višku režiserskega dela pa je Stillerja pohvala zavratna bolezen. Greta je silno žalovala po njem. A nihče ni vedel, kaj je bila pokojniku. Šele zdaj prihaja na dan, da sta bila Garbo in Stiller zakonca, mož in žena, ki sta se dala poročiti l. 1924 v Carigradu.

Častilci božanstvene Grete se bodo zdaj osupli vprašali, čemu sta Greta in Stiller

priljubljeni ta dejstvo javnosti? Odgovor je čisto enostaven. Oba sta se bala, da bo Greta izgubila na priljubljenosti, če se izve, da je že omožena. Stvar je bila tembolj kočljiva, ker je Greta nastopala v filmih, ki so jo prikazovali kot hladno žensko, kot tip ameriškega vampa.

V resnici je bilo z njo drugače. Bila je skromna in poštena domačinka, katero je moževa smrt silno potrla. Zato je posthmal Greta Garbo živela tako zase, da si ni mogel nihče razložiti njene molččnosti, hladnosti in odtujenosti. V svojem domu ni sprejemala nikogar. Vedno je bila pri delu. Videli so jo samo v ateljeju ali pa na njenem krasnem posestvu v Beverly Hillsu. Bila je sama, zelo sama in ni nikomur zaupala, kaj je vzrok njeni neskončni samotnosti.

Kako pa se je je ta reč prav za prav razkrila? Pri ameriškem konzulatu v Stockholmu so že dolgo ležale listine tikejoče se sporne zapuščine po režiserju Stillerju. Mož je namreč imel večji del svojega premoženja v Evropi in dedšč se je moral zaradi prevzema dedščine osebno zglasiti pri pristojni oblasti na Švedskem. Dedščina pa je, kakor smo dejali, sporna. Zanimalo je tudi Stillerjevi sorodniki. Greta Garbo pa hoče zdaj tej vseči pravdi napraviti konec in izvojevati zapuščino zase.

Mogoče se bo kdo vprašal, kako da igra ta dedščina v življenju Grete Garbo tako veliko vlogo. Tudi na ta ugovor je pojasnilo. Filmska zvezdnica je pri polomu Kreugerjevega koncema utrpela velike gnotne izgube, ki jih hoče zdaj izravnavati z dedščino po Stillerju. Kako se bo to zgodilo, pa je zopet poglavje zase, poglavje, iz katerega utegne nastati najzanimivejši življenjski roman Grete Garbo.

Drobne zanimivosti

Strašen ciklon v Franciji

Vzdolž francoske sredozemske obale je te dni razsajal strahovit orkan, ki je povzročil med Antibesom in Marseillem velikansko škodo. V St. Maximeu je bila v nekaj urah vsa obala pod vodo. V kleti je vdrila voda več m globoko. Nekateri zgradbe so se zaradi tega zrušile. Rečica Precouil je narasla v hudournik. V pristanišču St. Jean je divjal orkan od 4. junija do polnočja. V Cannesu je pokrila vodo progo v dolžini 2 km. Neki 15 m dolgi zid se je sesul in zatpal progo. Gmotna škoda zaradi elementarne katastrofe gre v milijone.

Smrt Napoleonove pravnukinje

V Italiji je umrla 90letna grofica Fortunata Bracci, rojena princesa Marija Bonaparte. Bila je najmlajša hči princa Lucijana Bonaparte in je živela dalj časa na dvoru Napoleona III. L. 1856 se je v Fanu omožila z italijanskim grofom Bracciom, s katerim je živela v srečnem zakoncu do njegove smrti.

Strelna ubila črnarico pri košnji

V okolici Linca je te dni neka črnarica kosila deteljo. Nenadoma se je nebo poobledilo in začeli so švigati bliski. Črnarica se ni zmenila za slabo vreme in je kosila, dokler ni tresčilo vanjo. Našli so jo po neurju mrtvo v sežiganim lasni in skoraj brez oblike, ki je zgorela na njenem telesu. Strelna je žensko tudi sezula, kajti nogo so bile vse krvave, čevlji pa sta ležala daleč drug od drugega in sta bila vsa raztrgana.

Maščevanje za dekliško čast

V Reggio di Calabria je te dni neko dovednastletno dekle zadavilo svojo šestnajletno sestro, ker se je vdala vaškomu zapeljivcu. Osvetnica družinske časti je svoj čm mirno priznala orožnikom in pristavila: »Če bi imela brata, bi že vedel, kaj je njegova dolžnost. Ker pa ga nimam, sem morala sama prevzeti njegovo delo.« Zato se ni nič branila maščevanja in osvete, ki je imela prav lahko delo.

80 senikov zgorelo

V Hlohovcu na Slovaškem je minule dni zgorelo 80 senikov. Ogenj je bil tako silen, da je ogreval vso naselbino, ki pa so jo vendarle rešili konca v plamenih. Pri gašenju ogromnega požara je sodelovalo 400 gasilcev. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Grob telesnega stražarja

Ivana Groznega

Pri kopanju v moskovskem Kremlju so delavci odkrili grob Maljute Skuratova, telesnega čuvaja ruskega carja Ivana Groznega. Mož je bil pokopan 6 m pod cerkvijo, ki je svoja stena na nabrežju Moskve. Na grobu je bil kamen z imenom telesnega stražarja ter datum pokopa leta 1573.

138 milijonov poslušalcev radia

Svetovna zveza radio poslušalcev je objavila statistični pregled, ki pravi, da ima zdaj že 34 milijonov gospodinjstev radio aparate. Število poslušalcev radia je seveda mnogo večje. Sodiijo, da znaša 138 milijonov ljudi. Od radia živi danes približno 30.000 oseb. Nagrade, ki jih je radio dolejal izplačal umetnikom in reproducantom, presegajo nad milijardo Din na leto. Samo na Angleškem je v industriji radia zaposlenih skoro četrt milijona ljudi. Letna poraba električne energije po radiu znaša približno pokrueo milijardo kilovatnih ur.

Madame Piccard — vitez

Leopoldovega reda

Belgijski kralj Albert je podelil gospe Piccardovi, ženi prof. Piccarda, ki se je prosavila s svojimi vzlety v stratosfero, naslov viteza Leopoldovega reda. Odkrivanje si je dama zaslužila s svojim pogumom in duhom samozatajevanja, ki ga je pokazala ob obeh življenjsko nevarnih podvigih svojega moža.

ANEKDOTA

Neki novinar je bil pri nekem ministru na obisku po njegovi vrnitvi s počitnic. Minister je bil novinarjem naklonjen, pa je dejal: »Prav za prav vam ne morem ničesar povedati, a eno vprašanje lahko postavite. Iz starega prijateljstva vam bom čim odkritosrežneje odgovoril.« Nato je novinar vprašal za nasmehom: »Kako mislite, gospod minister, o položaju?« — »Položaj je resen,« je odvrnil minister z nasmehom.

Vsak dan ena

Sodnik: »Obsojeni ste na pet let ječe in na izgon iz dežele. Ali sprejmete kazen?« Obsojenec: »Sprejem in prosim, če smem začeti kar z izgonom.«

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Zakaj vprašujete?« je rekel Pardaillan.

»Zato, ker se bojim, da ne bo prehujo zadovoljen, ko zve, da smo si meni nič, tebi nič postregli z njegovo lastnino.«

»Nu, nu,« se je nasmehnil Pardaillan, »to naj vas nikar ne skrbi. Lastnica vsega, kar je tu — kakor vidite, gre za žensko — je že pred dvajsetimi leti zapustila Francijo. Ali živi zdaj v Italiji, ki je njena domovina, ali na Španskem, sam ne vem; niti tega ne vem, ali sploh še živi.«

In z nenadno resnobo je dodal:

»Zanesljivo pa vem, da bi vam pritrdila, če bi po naključju zvedela, kaj ste storili. Rekla bi, da ste imeli prav. Zato smatrate vse, kar je tu, za svojo last in se okoristite s temi stvarmi po mili volji.«

Jehan je kar ostrmel nad poudarkom, s katerim je Pardaillan izrekel te besede. Od Saette je vedel, da je bil zaklad last princeze Favste. Niti malo ni dvomil, da je bila žena, ki jo je Pardaillan omenil, prav ta princesa Favsta. Izprva je že mislil, da utegne biti vse, kar je v tej votlini, za zakladom vred vitezova last. A Pardaillan je trdil, da ni, in Jehan ni imel razloga, da ne bi bil verjel njegovim besedi. Na jeziku mu je bilo, da bi ga bil vprašal, kako je prav za prav s to Favsto. A poznal je viteza; vedel je, da nikoli ne molči brez važnega vzroka. Izpraševati ga, bi bilo nevhvaležno in mimo tega še jalova vsiljivost.

»Bogme, gospod,« je dejal, »vaše besede so me zelo potolažile. Moja vest je zdaj mirna.«

159

Med tem, ko sta se oče in sin razgovarjala, je bila vrla trojica polegla po slami in zaspala.

Pardaillan in Jehan Hrabri sta se pomenkovala še nekaj ur. Bolje bi rekli: Pardaillan je navajal sina, da je govoril. Tako je med drugim zvedel, da je bil mladi človek po Ravailacovi zasluzi našel Bertillo — obenem pa tudi, da je Ravailac sam do brezumnja zaljubljen v dekle.

»Ali ni ta Ravailac tisti, ki vas je hotel zabosti, ko sva na Bertillinem pomolu pričakovala kralja?« je malomarno vprašal.

»Prav tisti je, gospod. Dober spomin imate. Med nama bodi rečeno — zdaj vam lahko povem: zabosti me je hotel zato, ker me je v temi imel za kralja... Ljubosumen je bil. In zato si nisem mogel kaj in sem mu povedal, da je kralj Bertillin oče... Kralj niti ne slutiti, da sem mu rešil življenje.«

»A,« je s čudnim glasom rekel Pardaillan, »zdi se mi, da sem tega Ravailaca že srečal. Menih Perfekt Goulard je bil z njim.«

»Da. Velika prijateljca sta. Reči moram celo, da me to prijateljstvo nekoliko preseneča. Nikoli si nista bila dva človeka manj podobna z značajem in navadami.«

Pardaillan je nagrmazil obrvi in ni rekel ničesar. Misli je na to, kako je bil zalotil brata Perfekta Goularda, ko je posnemal pijanca, in menihov skrivni namen mu je čedalje jasneje stopal pred oči.

Naposled sta moža drug vstric drugega legla na slamo. Jehan je kmalu zaspal. S Pardaillanom ni bilo tako. Še dolgo je premišljeval o dogodkih minulega dne.

Z Bertillo sta bila imela dolg razgovor, med katerim mu je dekle povedalo vse, kar ga je zanimalo zastran listin, ki jih je hranila. Sicer je pa vedel o teh papirjih že marsikaj važnega, in Bertillini podatki so zadevali samo postranske vprašanja.

Bertille je bila v velikih skrbih: izgubil ji je bil tok z dvojnimi dnem in z njim vred ključ, ki je dajal navodilom za iskanje zaklada pravilni pomen. Bralec se gotovo spominja, da je bila spoznala Favstin železni prstan na Perretinemu prstu. Po tem je sodelila, da je prišel tok v nepravne roke.

Pardaillan, ki si je takoj mislil, kako in kaj, jo je pomiril, rekoč, da bo že znal paziti na sinov zaklad. Po tem, da je bila Perrette dobila prstan od svojega brata Oringaila, je sodila, da je imel le-ta tudi tok v rokah. Kako in kje ga je dobil, ni bilo važno. Prav nič ni dvomil, da bo prišel iz Oringaillevih v sinove roke. Z zaprtimi očmi je ležal v temi in mislil sam pri sebi:

»Tako mi smrti božje, prav ničesar mi ne povem, dokler ne bo vprašan zaklada načeto. V ta namen ga bom pustil, naj dela kar mu drago — hkratu bom pa pazil nanj. Stavim, da ob ej ri že ve, kaj je bilo v toku. Jutri bo vedel, kako more zlahka priti do milijonov. Rad bi videl, ali bo imel dovolj moči, da se upre izkušnjam.«

Zastran Bertille, ki jo je bil o vsem poučil, ne da bi ji odkril resnico, je bil prepričan, da ne bo Jehanu ničesar povedala. In tako se je nazadnje tudi sam prevahil na stran in zaspal.

18.

Drugi dan je bil petek. Vsa petorica je bila že ob prvem svitu na nogah. Pardaillan je izpraznil svoj pas na skrinjo. V njem je bilo kakih sto pištol, ki jih je ponudil sinu. In ko se je ta zdrznil, kakor da bi jih hotel zavrniti, mu je z mehkim glasom dejal:

»Vzemite jih brez skrbi. Res je, da nisem bogat, a vendar jih lahko utrpim, ne da bi prišel v zadrego. Sicer mi jih boste pa vrnil, kadar boste v boljših razmerah — in prepričan sem, da do tega ni daleč. Saj vendar ne gre, da bi pustili te siromake v sedanjem stanju.«

S P O R T

Pred odhodom naše reprezentance v Atene

V sredo odpotuje naša državna lahkoedetska reprezentanca v Atene. Reprezentanca, ki je bila določena takoj po državnem prvenstvu v Zagrebu, se je nekoliko izpremenila. Prav z zadovoljstvom, in sicer docela stvarnim in ne egoističnim zadovoljstvom moramo ugotoviti, da je JLAS vsaj deloma ugodil predlogom stružnjaka iz Ljubljane. Tako smo ga vendarle prepričali, da mora dolgočasno Kovačič v Atene in da Schwarz ne spada v reprezentanco, ker bo Stefanović vendarle bolje opravil svoj posel na 400 m lese. Nam nikakor ni šlo za osebo, temveč smo želeli le, da pošljemo v Atene res le naše najboljši. S tega vidika smatramo za svojo dolžnost, da še v zadnjem trenutku opozorimo JLAS na lep uspeh, ki ga je v nedolgi dobi dosegel Krevs, kateremu savez iz neumljivih vzrokov sicer ni dovolil izbirnega mitinga, ki pa je s svojim novim jugoslovanskim rekordom 16 : 14 štiri petine dokazal, da spada brez dvoma v državno reprezentanco. Ze s postavitvijo Kovačiča je savez opustil svoje nepravilno stališče, da ne bo zasedel dolžnih prog, ker je v teh in dolge proge riziko, da bi tekmovalci odstopili, največji. Da se ne bo več držal tega stališča, je JLAS še bolj podkrepil s tem, da je v reprezentanco postavil za maratonski tek Vidoviča (Concordija), ki letos na maratonski progi sploh ne beleži nobenega rezultata, pač pa ne 30 km. Pri teku na 42 km je sploh odstopil in je tedaj prišel edini na cilj naš športnik. Ako spada po teh ugotovitvah po smenu JLAS Vidovič v reprezentanco, gotovo ne pretiravamo, ako zahtevamo, da se pošlje v Atene tudi Krevs. V podkrepitve svoje zahteve navajamo rezultate Grkov. Paminov in Turkov na 5000 m: Nanos (G) 15 : 18. Manea (R) 16 : 10.2. Mehmed (T.), zmagovalac na dvomatchu Turčija :

Bolgarija 17 : 20. Ker je gotovo, da bodo Grki postavili dva tekmovalca, ki prideta v poštev za prva mesta, lahko Krevs račun na najslabšem slučaju na četrto mesto in bi nam torej prinesel gotovo dve točki. Ali jih nam bo prinesel Vidovič? Zelo dvomimo o tem po njegovih današnjih rezultatih. Poudarjati moramo še eno: Krevs je po poklicu zidar in je pred postavitvijo svojega novega državnega rekorda trdo delal ves teden do nedelje. V Atenah bo pa kolikor toliko spočit in bi, sodeč po njegovih sedanjih formi, gotovo prekosil Manca. Torej ni izključen njegov placement na tretjem mestu.

Logičen zaključek teh izvajanj je torej, in to v interesu naše reprezentance: Krevs v Atene!

Ako pa hoče savez imeti Vidoviča vsekakor v Atenah, pa predlagamo, naj se črta Ferencšak, ki bo nastopil po našem mnenju samo v stafeti 4 krat 400 m. Njegovo mesto pa naj zasede Krevs. Stafeta 4 krat 400 m pa naj se teče v postavi Tučan, Jamnik, Ptefanović in Zupančič, ki bodo vsi tekmovali tudi v drugih disciplinah. Zupančič za to mesto lahko pride v poštev, ker ima na 400 m samo za eno petino slabši čas kot Ferencšak. Na teku 400 m bomo itak zastopali po državnem pravku Jamniku in Tučanu, ki mora brambiti v tej disciplini balkansko prvenstvo. Prejšnja leta smo imeli seboj samo tri 400 metraše, in je moral sprinter Skok teči v stafeti. Z Zupančičem pa je stvar mnogo lažja.

Ponovno poudarjamo, da nam je nerazumljivo, zakaj gre v Atene Thaller, ki je po oficelnem rezultatu Stefanoviča na 400 m leše 60.6 (in ne 61.6, kakor smo napačno objavili zadnjič) popolnoma nepotreben.

SSK Celje : TSK Slovan. Glede na včerajšnje poročilo o tekmi Celje : Slovan smo prejeli tole pojasnilo: V poročilu o eliminatorni tekmi Celje : Slovan je dopisnik najbrže pozabil omeniti incidente, ki so se dogajali med in po tekmi. Do prvega gola za Slovane je bilo še nekako v redu, nato pa je prišlo moštvo Celja igrati zelo ostro in po nogah nasprotnih igralcev. Od tu dalje se je pričel pravi pekeli in v drugi polovici igre so pričeli metati na vratarja in druge igralce Slovane celo kamenje! Nato je neki reditelj prišel na igrišče in zahteval zaščito napadenim, naker je sodnik igro prekinil, intervencija pa je policija, žalibog je usel prenapet kibic, ki je celo z odprtim nožem grozil. Sodnik se je najbrže tudi zbal teh celjskih bonbončkov, čeprav je s svojimi odločitvami čestokrat škodoval moštvo Slovane, kateremu tudi ni priznal regularnega gola pod prečko. Po tekmi so napadli avto, ki je vozil ljubljanske igralce z igrišča ter ga obkledali s kamenjem in posviki tako da je moral avto do odhoda štiti policija, ki je menda enega napadalca aretirala. Poudarjamo ponovno, da je sodelovanje zgolj neodgovorna mladina, ki pa je bila nabujkana od gotovih sportnih krogov. Bilo bi dobro, če bi LNP in JNS poleg protestov pretili obisti tudi večim povzročiteljem rabuk in incidentov.

B. T.
SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora bo danes ob 20.30 v kavarni »Evna«: Dnevni red: poročila seki za september. Obvezen sestanek 1. nogometnega moštva bo jutri ob 18.30 v klubski sobi v »Evropi« — Odbor »epozarja in vabi članstvo, da spremi umrlega svojega dobrega tovariša g. Borke Kneževića na zadnji poti; pogreb bo danes ob 17. izpred Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

ZSK Hermes. Drovei ob 20. seja u. o. v tajništvu. Prošijo se vsi odborniki, da se iste zanesljivo udeležijo. Posebno se vabijo g. Kranjc, Hibber in Krivic. Gospodična Otrnova se prosi, da prinese na sejo vse blagajniške knjige. — Seja prireditvenega odbora se vrši v četrtek 6. t. m. ob 20. v tajništvu. Na isto se vabijo vsi odborniki.

SREČO BREZ SREČKE

z razr. loterije boste težko dosegli. Dobite jo v Zadrzni branilnici r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Ob današnjem prazniku varstva živali

Ljubljana, 3. oktobra.

V času, ko nam dnevno časopise dan za dnem poročajo o brezsrčnih dejanjih in surovih zločinih, ki glasno pričajo o pomikanju slehne srčne kulture velikega dela današnjega človeškega rodu, je kakor topel solnčni žarek vest, da posvete jutri po vsem kulturnem svetu številne množice ljudi svoje plemenite misli spominu moža, ki je pred več kot 700 leti pridigal socialno pravičnost in ljubezen do ljudi in do živali, ki je v svoji veliki ljubezni do vsega živega stvarstva nazval volka svojega »brata«, — spominu sv. Frančiška Asiškega. Smrti dan tega velikega zaščitnika živali (4. oktober) je namreč svetovni praznik vseh organizacij, ustanovljenih po širnem svetu za varstvo živali.

Pokret za varstvo živali ni nič novega. Od »pravice živali, ki jo je oznanjal že veliki Gotamo-Buddha, skozi vso kulturno zgodovino narodov starega, srednjega in novega veka lahko zasledujemo stremenje človeštva, urediti pravičen odnos ljudi do živali. Toda egoizem človeka je bil vedno jačji od njegove etike, (zato vsebuje človeško življenje tudi večni boj med dobrim in zlim), in živali, in — kakor človek — živi in umira, se vesele in žalosti, čuti in trpi, a vsega tega ne more povedati brezsrčnemu človeku v njegovem jeziku, je še danes, skoro brez vsake pravne zaščite, enaka mrtvi materi.

Surovosti, ki jih uganja še neobgriena deca z raznimi žuželkami, martinčki, pticami, domačimi psi in mačkami, še bolj pa surovosti, ki si jih dovoljujejo nad živaljo odrasli, vzbujajo v nas globoko prepričanje, da je človek, ki ne pozna srčne omike, v svojih nizkih strasteh slabši od toli zaničevane živali. Današnja človeška družba, ki na ves glas povdarja svojo »visoko kulturo«, vse to mirno gleda, čisto se na tem še izborna zabava (bikoborbet), le besede obsojanja so tako redke in brez učinka. O kaznovanju teh zločinov pa že skoro ne more biti govora. In vendar je od surovosti do živali samo en ko-

rak do surovosti do sočloveka! Vsakodnevni zločini so jasen dokaz...

Svetovni pokret za varstvo živali zahteva zato od državnih in meddržavnih zakonodajstev, da — ne samo v interesu brezpravne živali, temveč tudi v interesu človeštva — izdajo čim strožje sankcije, s katerimi naj omeje nečloveško ravnanje s živaljo in s tem vedno rastočo posurovljenje človeškega rodu. Pri tem pa nikdar ne pozabi, da tudi najstrožji zakon sam ne more zatreti v človeku zlobne strasti, v kateri je zrastle. Zato posveča naš pokret največjo skrb in pažnjo vzgoji mladine. To je še mogoče rešiti srčne propasti, tej je še mogoče vzepti v dušo smisel za dobroto, za sočustvovanje in usmiljenje.

Tudi Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani naslavlja na jutrišnji dan svojo iskreno prošnjo.

1. na naše državno zakonodajstvo; naj v državnem in narodnem interesu izda čimprej zakon o varstvu živali, ki bo dvignil naš narod na stopnjo v resnici kulturnega naroda;

2. na naše upravno-policijske organe: naj izvajajo vsaj eno skromno sankcijo, ki jih vsebujejo sedanji zakoni in naredbi in naj ne puste celo najgrših slučajev mučenja živali nepreganjanih in nekaznovanih;

3. na vso našo javnost: naj stopi iz svoje apatičnosti in naj ne dopušča, da se okrog nje dogajajo stvari, ki vzbujajo v človeku gnus nad zverinskimi dejanji človeka — »kulturonosca«;

4. na naše matere, ki naj svoje za vse dobro in slabo sprejemljive otročičke navajajo z besedo in dejanjem k ljubezni do ljudi in do živali, ter

5. na naše učiteljstvo in duhovništvo, katerima je naša mladina prepuščena v vzgojo: zavedajte se, da je v vaših rokah tudi srčna kultura našega doraščajočega rodu!

Sokol

Iz župe Beograd javljajo, da so letošnji okrožni zleti v župnem območju prav dobro uspeli, tako da se je župno načelnstvo odločilo, prirediti drugo leto še pred ljubljanskim pokrajinskim zletom večji župni zlet v Beogradu, kjer deluje sedaj poleg matičnega društva še sedmero mlajših, toda krepkih sokolskih društev. Na omenjenem zletu se bodo seveda vežbale iste proste vaje pri vseh oddelkih kakor pri pokrajinskem zletu v Ljubljani. Po možnosti se bo potem župa udeležila ljubljanskega zleta ne samo s članstvom društev, temveč tudi s svojimi četami.

Koliko sokolskih društev imajo naša mesta? Še pred nekaj leti je bilo le malo mest v Jugoslaviji, kjer bi bilo delovalo poleg matičnega še kako drugo sokolsko društvo. V Ljubljani, Beogradu in Zagrebu so bila po dve ali tri društva, drugje nikjer. Danes je slika drugačna. V Beogradu je sokolsko delo tako napredovalo, da obstoje poleg matičnega društva še sedem druga društev, nekatera izmed njih celo z lastnim domom. V Zagrebu je sedaj pet krepkih sokolskih društev s Sokolom I. na čelu, ker se je matično društvo bivšega hrvatskega Sokola razšlo. Dalje ima sedaj Maribor četrto društvo, Veliki Bečkerek troje, Sarajevo isto tako, v Skoplju in Kragujevcu sta po dve društvi. Ljubljana končno pa ima na svojem mestnem ozemlju skupno šest društev z najbližjo okolico pa 11 sokolskih postojank.

Radio

Izveček iz programov

Torek 4. oktobra.

LJUBLJANA 11.15: Solska ura. — Za uvod govori prof. Leopold Andree, nato predanja dr. Kolarica o Slošku. — 12.15: Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Naše duhovne zadnjice. — 19.30: Nepremičnice in vsemirske meglice. — 20: Kako postanem govornik. — 20.30: Salonski kvintet. — 21.15: Prenos filma »Prodana nevesta« iz kina Matice. — 22.30: Čas, poročila.

Sreda 5. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: O Milanu Puglju. — 19.30: Literarna ura. — 20: Samospevi g. Zagorja. — 20.45: Samospevi gđ. Sokove. — 21.15: Jesenski motivi (salonski kvintet). — 22: Čas, poročila, prenos iz Zvezde.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 17: Narodne melodije. — 17.30: Ciganska godba. — 20.30: Violinski koncert. — 21.10: Igra. — 22.20: Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Balalajke. — 20.30: Koncert tria. — 22: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 19.15: Pevski koncert. — 19.45: Klavirske skladbe. — 20.15: Lahka glasba. — 21: Orkestralni koncert. — 22.30: Jazz in plošče. — BRNO 19.15: Lahka gram kakor v Pragi. — VARŠAVA 18: Plesna glasba. — 20: Violinski koncert. — 21.05: Poljske pesmi. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Arie in pesmi. — 17: Suite na ploščah. — 21: Koncert orkestra. — 22.15: Stara in nova plesna glasba. — BERLIN 20.05: Simfonični koncert. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 18.25: Beethovnovske skladbe. — 19.30: Dunajska glasba. — 21.10: Plesni veter. — MÜHLACKER 19.30: Orkestralni in pevski koncert. — 21.30: Godalni trio. — 22.45: Nočni koncert. —

V zdravem stanju niso vaši zobje niti rumeni niti brezbarvni. Uporabljajte en centimeter KOLYNOSA na suhi ščetki zjutraj in zvečer! Po treh dneh boste videli, da so postali vaši zobje za tri stopinje bolj beli. KOLYNOS gladi zobe, odpravi barvo, ozdravi usta in dela dihi vonljiv.

KOLYNOS

antiseptično sredstvo najzadnjeje sredstvo za negovanje zob. — En centimeter zadostuje.

Pranje

perila z VITEKOV VAREKINO je ekonomično in prijetno.

LEP LOKAL

jako svetel in prostoren v prvem nadstropju s priključenim stanovanjem v centru mesta se s 1. novembrom odda. Naslov v ogl. oddelku »Jutrac«.

Cenjenim gostom in posetnikom hotela »Trst«

in KINA-RADIA se Ivo - Štefanija Šulej zahvaljuje za naklonenost, da sva se mogla vzdržati ves čas pogodbe z lastnikom.

Ivo - Štefanija Šulej

Velour, modni kevjur, pliš, pips, za damske plače. — Vse lila izbira, nizke cene.

R. MIKLAUC

Ljubljana, Ljubarjerna ulica — Mednarodna ulica — Pred školarjo.

Pomnite,

da izvršujem popravila vseh vrst čevljev HITRO, DOBRO IN POCENI!

Express

brzopopravljavnica

Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 6

Na popravila lahko počakate, ker je delavnica urejena z najmodernejšimi stroji.

M. TREBAR.

11852

Potrebujemo železne cilindrične

rezervacije

čim večje prostornine, dobro ohranjene.

Ponudbe z navedbo dobavnih pogojev in skice poslati na Bosansko d. d., za elektrino, Jajce.

11832

Borislav Knežević

stud. mont.

Na zadnji poti ga bomo spremili danes ob 17. uri iz Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

Draga pokojnika ohranimo v svetlem spominu!

Odbor Sportnega kluba »Ilirije«

11880

Matilda Rožman

roj. RAMŠAK

dne 1. oktobra 1932 ob 19., previdena s svetotajstvi, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage pokojnice se bo vršil dne 4. oktobra ob 16. iz mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče.

Maribor, dne 3. oktobra 1932. 11885

FRANC ROZMAN, višji kontrolor drž. žel., soprog BORIS, VIDA, otroka.

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna prispevka za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Poseste«, »Lokali«, »Stavbenje odda«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti in« »Lepo ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temo rubrikama išče zasluge ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplačati v pisno obnemo z naročilom.

Pozor, gostilničarji, restavratereji!

Bermet vino črtno iz Fruške gore nudi B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora, v sodih od 50 litrov naprej. To najboljšo zdravilno vino je edinstveno na svetu. Odlikovano s prvimi nagradami. Brez Bermet vina vaša gostilna ne bo napredovala. — Zahtevajte ponudbe od B. Marinkova, Sremski Karlovci, Fruška gora. 302

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (1)

Natakarico

priljubljeno zunanost, pošteno in zmerno, mlajšo, vedno budi nemoteno sprejem takoj restavracije »Kam pa kama« na Jesenickih. 30084-1

Kroš. pomočnika

dobro izkušenega v velikem delu, sprejem v stalno službo. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 30072-1

Služkinjo

mlajšo, izem. Prednost imajo mlajše, Poudarje na naslov: Dr. Lavrič, Rogoska Slatina. 40010-1

Mlajšo frizerko

sprejem v stalno službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Mlajša«. 30067-1

Tvornica

sušilnice robe v Primorju išče za takojšnji nastop 1 pomočnika za poplavljenosti (Schmalzer) 1 delavca za preklapanje (Seicher) in 2 pomočnika pri tabli (Tafelbureau). Ponudbe z navedbo doseganja za poplavljenosti in plačilnih zahtev poslati na oglašni odd. »Jutra« pod »3058«. 30068-1

Krojači, pozor!

Radi odgovorila na prošnjo krojačice delavice v centru Ljubljane, za 5000 Din. Strani nov. nalaganja mlajša. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 40001-1

Pozor, šivilje!

V vožnji trga dravsko barvne in okrasne dobri šivilje z zastavami. Stanovanje in saloni na razpolago. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Šivilja«. 30092-1

Plačilna natakarica

stara pod 24 let, priklenjena, zunanost, zmerna, krevanje, dobi službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Natakarica«. 40060-1

Rizalnika

iz industrijskega podjetja. Prednost imajo reflektantni s krevanje ali mlajši usposobljeni. Ponudbe z navedbo etarosti pod šifro »Industrija« na oglašni oddelku »Jutra«. 40043-1

Mlajšega brivskega pomočnika in valenca

sprejema brivski salon Karlovič, Siska, Vodnjan, cesta 8. 40004-1

De'le

važno vseh domačih del, dobi službo pri majhni družini. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40056-1

Brivskega pomočnika

sprejem takoj. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40067-1

Sofer

s 10-15.000 Din krevanje, dobi takoj stalno službo s osebnim avtomobilom. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Treser«. 40074-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

76. Bila je razbitna ladja, ki so jo zibali valovi. Še malo, pa je bil pri njej. Morje je bilo mirno in zapuščen ladja se je zdela plavalci, ki se že dvajset ur ni bil odpočil, dobro došlo približališče. Speljal je na palubo, se zleknil po njej in še tisti mah zaspal kakor dete v zibelki.

Korepetitorij

za vse srednjeevropske predmete, instruirajo strokovni profesorji. Uspeh zagotovljen, cene nizke; revni in skupne na tarifo pogost. Informacije daje Dopsina trgovska šola, Pralazkova ulica 8/1. 341-4

Miklošičeva 7/11

Predavatelj z visjo strokovno izobrazbo vodi tedenske franozinske, angleške, nemške in ruščinske tiskane saje. Prijave med 10. in 12. ter 16. in 30. oro. 30075-4

Angleško konverzijo in pouk

daje oddelka in Amerike. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 30066-4

Osmošolce

realne gimnazije instruirajo v vseh predmetih. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40055-4

Službe išče

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Pisarniška moč

večja stropljeva in vsake korespondenčne in slovenske pisarje, in nemške jeziku. Iščo službo za takoj. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vetrajena«. 40004-2

Brivski pomočnik

mlad, budi stavec in ondulec. Iščo službo s 15. 1. m. — A. Bauer, Domžale. 30071-2

Gospodična

srednjih let, išče službo pri samostojnem gospodu. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vetrajena«. 30091-2

Službo prodajalca

ali samostojno vodstvo manjših trgovin z mešanim blagom. skladničnika. služe ali študent. Zmožen 10.000 Din krevanje. — Naslov v oglašni odd. »Jutra«. 30063-2

Postrežnica

išče za par ur dnevno zaposlitev — najraje v bližini Vodrovdine ceste. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 40015-2

Brivski pomočnik

dobro delavca in ondulec. več budi v trajni ondulec. Iščo stalno službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vetrajena«. 40063-2

Šivilja

za oblike in perle, gre šivat na dom. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40063-3

Frizerska valenka

ki se je že nekaj časa ukvarja, išče mesto za daljšanje učenja — se močno usposablja in stenojanjem s hrano in stenojanjem v hribi. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40068-3

Dekle

pridno in pošteno, ki zna kuhinjske stvari in voditi gospodinjstvo, želja po dohodku premožnosti službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Na boljša«. 40070-3

Dekle

ki zna šivati in kuhinjske dolžine spravljal, stara 21 let, išče službo pri bolji kuhinji, oziroma gostilni. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Boljša«. 40069-3

Maserka

z daljšo prakso, obišče stranke na domu. Event. gre tudi kot kulinjska strobnica. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40069-3

Franciše

Cherche leçons près enfants jeunes filles sous »Nouvelles an« Jutra. 30074-4

Prodajam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (3)

Otroška postelja

košara, s stojalom, skoraj nova napredna na Glincih, cesta IX št. 20. 30090-4

Vrvarske izdelke

vse vrste motov, žimo, afrik. postelj, mreže za vseh velikosti so najceneje pri 1. Andolcu, Mešni trg 9 (pog. Skaberneta). 30068-6

Razno opravo

omare, mize, stole, stenske pisane mize, stenske ura, pralni stroji, pupo za šivanje in nekaj starinskih stvari poceni prodam. Ogleda se lahko vsak dan med 10 in 12 uro dopoldne ter od 3 do 6 uro popoldne. Stegl, Bevojeva cesta 20-1, Ljubljana. 30094-6

Ribarsko pravico

Cerkle 21. prodam. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 40012-6

Pisalni stroj

snemke Erika, skoro nov in lep črn in bel (skupni) prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40063-6

Brockhaus Conversations Lexikon

komplet letnik 1833, 12 zvezkov prodam za 300 Din. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Ankviketa«. 40011-6

Otroški voziček

dobro ohranjen napredni v Hrovci ulici št. 31. 40074-6

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Ford Cabriolet

3-isedečen, v prvotnem stanju napredni. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 40033-10

Osební avto

(limuzina) v dobro ohranjenem stanju napredni. Ugodni plačilni pogoji — tudi potni prepiša v današnji zgradbi. Poizve se na Borkinovem trgu 1. 40051-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 5 Din, oziroma 5 Din. (11)

Kolo »Waffenrad«

dobro ohranjen napredni v Križevniški ulici št. 9/1. 40009-11

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (7)

Frankol podplato v glavnine

kupim 300 kg. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Plačam takoj«. 30058-8

Bolniški stol

(fotelj) udoben, kupim ali si prodajam odlični stol. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Popolnoma značaja«. 30079-7

10-11 m mreže

rahljene, kupim. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod »Vila 4«. 30058-17

Okrogle stonice

Ena iz »Wendelapere« kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Stopnišče«. 40064-7

Kapital

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Kdo posodi

100.000 Din proti varni garanciji. — Ponuditi na oglašni oddelku »Jutra« pod »Prodavnice«. 30071-16

Slasličar

hribi tovarni, šče izdelava, posnaka, trgovca ali širanta (do 50.000 Din) za izdelovanje kekov in bonbonov. Dopije pod šifro »Slasličar« na oglašni oddelku »Jutra«. 30053-16

20.000 Din posojila

iščem za poplavljenosti tabličnega podjetja, proti obročem in odplačevanju po dogovoru. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Področna varnost«. 40069-16

Lepe orehe

Stajarske, od 50 kg naprej po Din 4.50, orehova je dreca od 5 kg naprej po 15 Din razpošilja Jožep Verovšek, Brezice. 30079-33

Posest

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Novo hišo

dobrih kakovosti, ne preveč od centra, kupim v ceni do 500.000 Din. Ponudbe pod šifro »Vzpostavim« na oglašni oddelku »Jutra«. 30073-30

Večjo trgovino

z mešanim blagom oddam v najem. Zaloge ca 900.000 Din. Potreben kapital 100.000 Din. — Ostanek v primerih mesečnih obrokih pod jamstvom. Posredovalci izključeni. Ponudbe na inšerati oddelku »Jutra« pod šifro »Na Gorenjskem«. 30076-6

Večjo hišo

trgovsko in stanovanjsko, novo, 10 let davka prosto, v centru Jesenice, ugodno prodam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« na Jesenickih. 30081-20

Enodružinska hiša

z vrtom poceni napredni. Brod št. 29 — St. Vid. 40017-20

Vrednote

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišji cenar CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 40017-20

Pohištvo

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Pohištvo

Vaščed oddaja prodam po vsem lepše pohištvo iz vsakega lesa in kuhinjo. Ogledati med 8. in 12. ter 4. in 6. uro popoldne. — Moste, Sustersičeva ul. 8. 40066-12

Oblacila

Trg. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Ugodna prilika!

Dva dobro ohranena damska plačila prodam. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 30076-13

Lokali

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Lepo vinsko klet

priljubljeno tudi za vsako drugo obrt, takoj oddam na Vodmatskem trgu 3. 30075-19

Vinotoč

izkem na račun. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožna krevanje«. 30058-10

Svetel lokal

modern, s sobo, za mesarje ali trgovino oddam na Dunajski cesti št. 37. 30040-19

Lokal

primeren za vsako stroko izven špecijalit, oddam v Florjanski ulici št. 22. 30079-19

V najem

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Enodružinsko vilo

manjšo, z vrtom vzajem oddam v najem. Isto event. pozneje tudi kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vila 4«. 30058-17

Les

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Suha drva

prosvetna bukova v polnih, zapana in cepelna ter meška v kolebarjih ima vedno v zalogi »Arbore d. d. Dunajska cesta št. 50, telefon 25-16. 203-15

Bukova drva

še razlagana in postavlja na pred dom, kupite naj ceneje naravnost od prodavca, če se obrnete na naslov: Remec & Co., Ljubljana, Kerestnikova ul. št. 7. 40060-15

Pridelki

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Lepe orehe

Stajarske, od 50 kg naprej po Din 4.50, orehova je dreca od 5 kg naprej po 15 Din razpošilja Jožep Verovšek, Brezice. 30079-33

1000 kg orehov

prodam po Din 4.50. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Plačam takoj«. 30093-33

Suhe gobe

po najvišji cenar kupuje vrhka Oskar Marič, Ptuj. Telefon št. 38. 30491-33

Suhe in sveže gobe

stalno kupuje Peter Setina — Rače. Zidani most. 250-33

Praščilo peso

kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Plačam takoj«. 40076-33

Dijastke sobe

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Visokočolca

ali uradnika sprejem kot sastanovalca event. s hano. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 30096-32

Instrukcije

prosi za stanovanje se/da na akademski. Ponudbe pod »Hvala« na oglašni oddelku »Jutra«. 30068-32

Dijaku

poceni oddam svetlo in toplo sobico z uporabo kopalnice, event. tudi hrano. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 40044-32